

JÓZSEF
JÉZUS
előképe

William MacDonald

EVANGÉLIUMI KIADÓ

A könyv eredeti címe és kiadója:
Jesus makes me think of Jesus
Gospel Folio Press, Grand Rapids, USA

© 2000 by William MacDonald

Magyar kiadás
© 2002 by Evangéliumi Kiadó és Iratmisszió

Borító: J. B. Nicholson, Jr.

ISBN 963 9434 00 0

A magyarországi jogok tulajdonosa és a kiadásért felel az
Evangéliumi Kiadó és Iratmisszió
1066 Budapest, Ó utca 16.
Felelős szerkesztő: Vohmann Péter

Készült: *fotogOLD* Nyomda, 2002/036, Gyál
Felelős vezető: Borvető Béla

TARTALOMJEGYZÉK

▶ Bevezetés	4
▶ 1. József fiatalkora	5
▶ 2. Közjáték	21
▶ 3. József élete Egyiptomban	22
▶ 4. József testvéreinek első utazása Egyiptomba.....	41
▶ 5. József testvéreinek második utazása Egyiptomba	46
▶ 6. József felfedi kilétét	53
▶ 7. Jákób Egyiptomba költözik.....	63
▶ 8. A család újraegyesülése	65
▶ 9. A patriarcha áldása.....	69
▶ 10. Zárójelenetek	72
▶ 11. Mózes tisztelgése József előtt	76
▶ 12. István hivatkozása Józsefre.....	78
▶ 13. József életének tanulságai	79
▶ 14. Összefoglalás	86
▶ Jegyzetek.....	87

* * *

BEVEZETÉS

Biztosan szeretted volna Józsefet. Kiváló ifjú, melegszívű és megnyerő személyisége mellett élő és érzékeny lelkiismerete volt. Egyszerre volt szerető és szeretetreméltó. Ezenkívül szép termetű és szép arcú is. Bár nem volt makulátlan, ő az egyik ama két ember közül az Ószövetségben, akiről semmilyen hiba nincs feljegyezve. A másik Dániel volt.

Több mint száz hasonlóság van József és az Úr Jézus élete között. Így hát nem csoda, hogy szívünk vonzódik hozzá. Bár a Biblia sehol sem írja, hogy Jézus előképe volt¹, nem olvashatjuk úgy élete történetét, hogy ne gondolnánk a világ Megváltójára. József 2000 évvel az Úr Jézus előtt élt, és életrajzát olyan emberek írták, akik nem tudták összehasonlítani Jézus Krisztussal, de a hasonlóság kétségtelen. Ez nyilvánvalóvá válik, ha a Szentírást olvassuk. Nem véletlen, hogy Mózes első könyve mindenki másnál többet ír Józsefről.

1. fejezet

JÓZSEF FIATALKORA

Száraz földből nőtt gyökér (Ézs 53,2).

Amikor azt mondom, hogy József száraz földből nőtt gyökér volt, ezalatt azt értem, hogy háttere nem volt ígéretes. Nem volt magától értetődő, hogy ilyen környezetből ilyen ember származzék. Apjának, Jákóbnak négy felesége volt, és ez magával hozta a poligámia (soknejűség) összes problémáját. József egyik féltestvére vérfertőzést követett el apja egyik feleségével. Két féltestvére megrögzötten kegyetlen volt. Egy másik féltestvére kapcsolatot kezdett egy paráznának hitt nővel. Ma ezt problémás családnak neveznék. De Isten kegyelme győzelmet vett József környezete fölött. József élete történelmet formált.

Az Úr Jézus volt a valódi száraz földből kinőtt hajtás. A száraz föld Izráel népe volt. Az Úr Jézus mint sivatagban kinőtt zsenge növény tűnt elő. De a mostoha körülmények ellenére ő is történelmet formált. Valójában ő volt a kulcsembert Isten fenséges tervében.

Pásztor (1Móz 37,2)

Amikor először találkozunk Józseffel, a nyáját legelteti a fivéréivel. Miközben az állatokat gondozta, amelyek időnként ostobán és bosszantóan viselkednek, olyan leckéket tanult, amelyek később jó szolgálatot tehettek neki: a türelem, gyengédség, együttérzés és hűség leckéit.

József az Úr Jézus, az eszményi Pásztor előképe. A. W. Pink ezt mondja:

Alakja körültekintő gondoskodást, fáradhatatlan odaadást, gyengéd törődést, áldott türelmet, védelmező kegyelmet és páratlan szeretetet sugall, ahogy életét adja a nyájáért.

Úgy ismerjük őt, mint Jó Pásztort, Nagy Pásztort és Főpásztort.

Apja szeretett fia (1Móz 37,3)

A hagyományos bölcsesség azt mondatja velünk, hogy a szülőknek nem szabad kivételezniük a gyerekeikkel. De tény, hogy az életben sok szülőnek van kedvenc gyermeke. Közéjük tartozott József apja, Jákób is. Különösen szerette Ráhel nevű feleségét, és ez a szeretet átszállt Ráhel elsőszülött fiára, Józsefre. Kétségtelen, hogy József kiváló jelleme is hozzájárult ahhoz, hogy megkedveltette magát apjával.

Ez a különleges szeretet arra emlékeztet, ahogy a mennyei Atya szereti egyetlen Fiát. Kétszer nyílt meg az ég, hogy Isten kinyilatkoztassa: „*Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm*” (Mt 3,17; 17,5).

De Istent nem vádolhatjuk kivételezéssel. Egyetlen Fián kívül még sok gyermeke van. Minden igaz hívő Isten gyermeke. A lélegzetelállító igazság az, hogy ő ugyanúgy szeret mindnyájunkat, mint az Úr Jézust (Jn 17,23).

Jákób és József egymás iránt érzett kölcsönös szeretete az egyik fő témája ennek a történetnek. Jákób nem tudta titkolni e bátor fiú iránt érzett szeretetét. Bár évekig el volt tőle szakítva, soha nem szűnt meg gyászolni. József viszonzta ezt a szeretetet.

Így van ez a mennyei Józseffel is. Jézus ezt mondta: „*Azért szeret engem az Atya, mert én odaadom az életemet, hogy aztán újra visszavegyem*” (Jn 10,17). Isten több ízben *szeretett Fiának* nevezi az Úr Jézust. A Kolossé 1,13-ban Pál *Isten szeretett Fiának* nevezi Urunkat.

Apjának kései gyermeke (1Móz 37,3)

Az Írás azzal indokolta Jákóbnak József iránt érzett különös szeretetét, hogy József akkor született, amikor Jákób már hajlott korú volt. Nyolcvanas éveiben járhatott. Belátta, hogy földi élete korlátozott, így különös öröm töltötte el, mikor megtudta, hogy életének ebben a késői szakaszában fia született. Tehát József Izráel (Jákób Isten által adott neve) életének kései időpontjában született. Így volt ez Krisztussal is: úgy látszott, hogy minden remény elveszett – amíg el nem jött „*az idő teljessége*” (Gal 4,4).

Óvatosnak kell lennünk, amikor hasonlóságot keresünk itt az Úr Jézussal. Az ő Atyja nem öregszik. Ő soha nem éri el az öregkort. De mivel Isten egyik neve Öregkorú (Dán 7,9), bizton mondhatjuk, hogy Jézus az Öregkorú Fia.

Megkülönböztető öltözet (1Móz 37,3)

Jákób tarka ruhát csináltatott Józsefnek, amivel az iránta érzett szeretetét akarta kifejezni. Bizonyos értelemben ez elkülönítette Józsefet tizenegy fivéréből. Megjelölte őt, mint a többiek közül különbözőt. Lehet úgy érvelni, hogy ez nem volt bölcs dolog az apa részéről, de a Szent Szellem arra használta őt, hogy előképe legyen egy másik szeretett Fiúnak, kinek halálakor egy másik öltözet játszott fontos szerepet.

A helyszín a Golgota volt, ahol Isten Bárányát keresztre szegezték. A római katonák igényt tartottak ruházatának darabjaira, és szétszították őket egymás között. De volt egy varrás nélküli ruhadarab, amelyet nem tudtak szétszítani anélkül, hogy használhatatlanná ne tegyék. Így hát sorsot húztak. Itt álljunk meg egy pillanatra, hogy csodálattal adózzunk Denney emlékeztetőjének: „Az övé volt a legnagyobb élet, amelyet valaha a földön éltek, és nem hagyott maga után más vagyontárgyat, csak a rajta lévő ruhákat.”

Fivérei József tarka felső ruháját egy fiatal kecske vérébe mártották, hogy félrevezessék apjukat. Gondolja azt, hogy Józsefet megölték. Furcsa egybeesés, hogy a Megváltó ruhája szintén a halálához kapcsolódik.

Remélem, nem viszem túlzásba az analógiát, ha azt sugallom, hogy Jézusnak is tarka ruhája volt. A ruhát gyakran a jellem kifejezésére használják, például: „*Öltözték fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtettet*” (Ef 4,24). „*Az alázatosságot öltözték fel*” (1Pt 5,5; Károli). „*A gyolcs a szentek igaz cselekedeteit jelenti*” (Jel 19,8). Úgy vélem, hogy a Megváltó sokszínű ruhája nagyszerű erényeit jelképezi: bölcsességét, szeretetét, hatalmát, igazságosságát, szentségét, kegyelmét, könyörületeségét.

A kijelölt örökös (1Krán 5,2b)

Rúben volt Jákób elsőszülött fia Leától (1Krán 5,1), tehát apja vagyónából dupla részt kellett volna örökölnie, azonkívül a törzs fejének tisztét is. De mivel bünt követett el azzal, hogy apja ágyasával hált, elveszítette az elsőszülöttség jogát, ami Józsefnek adatott (1Krán 5,2b). Amikor végül Kánaán földjét felosztották Izrael törzsei között, József dupla részt kapott: egyet Efraim, egyet pedig Manassé nevű fiától.

Ez halvány előképe valakinek, aki mint Elsőszülött (Róm 8,29)

Örökösnek jelöltetett ki. Itt nem néhány parcella ingatlan, hanem minden örökléséről van szó (Zsid 1,2). Ez nem más, mint az egyetemes uralkodás.

Ok nélkül gyűlölték (1Móz 37,4)

Ha József ilyen kiváló ember volt, vajon miért gyűlölték a fivérei? Először is, van úgy, hogy egy család nem értékeli valamelyik tagjának nagyságát. „*Sehol sem vetik meg a prófétát, csak saját házában és a maga házában*” (Mt 13,57; lásd még Mt 10,36). Másodszor, fivérei féltékenyek voltak Józsefre, talán sokszínű ruhája és annak jelentése miatt (1Móz 37,11; Csel 7,9). József igaz élete vád volt a számukra, és ítélet gonoszságuk felett.

Így tapasztalta ezt az Úr Jézus is. Nyugodtan mondhatta volna a 69. zsoltár 9. versét idézve: „*Idegenné lettem testvéreim számára, anyám fiai sem ismernek rám*”. Testvérei minden ok nélkül gyűlölték. Sőt, egyszer azt gondolták, hogy magán kívül van, és el akarták fogni (Mk 3,21).

Izráel vallási vezetői szintén féltékenyek voltak rá. Attól féltek, hogy mindenki benne fog hinni, és emiatt a rómaiak megsemmisítik templomukat és népüket (Jn 11,48). Ez az irigység volt az oka, hogy Pilátus elé vitték (Mt 27,18). Ahogy az Úr Jézus maga magyarázta: „*Mert aki rosszat cselekszik, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy le ne lepleződjenek a cselekedetei*” (Jn 3,20).

Elképzelhetetlen, hogy amikor a Teremtő Isten lejön a földre, teremtményei megvetik őt? Képtelenség, hogy a *Jézus* és a *gyűlölt* szavakat valaha is egy mondatban ejtik ki?

Jelentéssel bíró álmok (1Móz 37,5-11)

József kétszer álmodta azt, hogy családja majd meghajlik előtte, uralkodni fog fölöttük. Az első álomban gabonakévéket látott meghajolni az ő kéréje előtt. A kévék fivereit képviselték. A másik álomban a naprendszer hódolt előtte. A nap és a hold szüleit személyesítették meg. A csillagok voltak a fivérei. Amikor megmagyarázta álmát, apja megfeddte, és fivérei még jobban gyűlölték. Egyesek talán rosszallják, hogy József felfedte álmait, de Isten szuverén céljai érdekében szükség volt arra, hogy megtegye. Különben honnan lehetett volna tudni,

hogy József – és Krisztus – felmagasztalását Isten előre eltervezte, és nem politikai véletlen volt?

Fivérei azt mondták, hogy sohasem hajolnak meg előtte, de a későbbi körülmények arra kényszerítették őket, hogy ezt háromszor is megtegyék (1Móz 42,6; 43,28; 44,14), és végül önként tették meg (1Móz 50,18). Józseffel beszélgetve (42-50. részek) legalább tizen-négyszer „szolgáinak” nevezték magukat. Milyen gyakran vissza kellett vonniuk korábbi szavaikat. Csak Isten mondhatja, hogy soha.

Évszázadokkal később az ember Fia azt jövendölte, hogy hódító Királyként tér majd vissza a földre, hatalomban és dicsőségben. Ezzel azt akarta mondani, hogy népe hódolni fog előtte.

És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljöni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel (Mt 24,30 – Károli).

Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljöni az égnek felhőiben (Mt 26,64 – Károli).

Népe készséggel siet sereggyűjtése napján (lásd Zsolt 110,3).

A *Fruitful Bough*² [Egy termékeny ág] című könyvében Christopher Knapp érdekes megfigyelést tesz a két álommal kapcsolatban. Az első álom helyszíne a földön van (gabonakévék). A másodiké a mennyben (nap, hold és csillagok). Knapp azt sugallja, hogy ez azt az időt sejteti, amikor

...Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieieké, földieké és föld alatt valóké. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,10-11 – Károli).

Az efézusiakhoz írt levél 1,10 versével is összekapcsolja az álmokat:

...az idők teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind amelyek a mennyekben vannak, mind amelyek e földön vannak. (Károli)

Egy elgondolkodtató dolog (1Móz 37,11)

József apja az eseményeken töprengett. Miután József felfedte álmat, apja fia megjövendölt uralkodásán gondolkodott. Pillanatnyilag ez nagyon valószínűtlennek tűnt, de az események különös láncolata folytán valóra vált.

Amikor ezt a beszámolót olvassuk, önkéntelenül Urunk anyjára gondolunk születésének idején. Miután az angyal felfedte, hogy a Gyermeke „Üdvözítő... az Úr Krisztus”, Mária „mindezeket a dolgokat megőrizte, és forgatta a szívében”. Elámult azon, hogy ő, egy egyszerű zsidó leány, a Messiás anyja lehet (Lk 2,19): Mind József, mind Jézus életében volt valami, ami elgondolkodtatta a szüleit.

Atyja küldte el (1Móz 37,13)

Józsefet apja különleges küldetésre szánta. Miután fivérei Sikembe mentek, hogy legelőt találjanak juhaiknak, Jákób elküldte Józsefet, hogy megnézzze, hogyan boldogulnak. Engedelmes fia azonnal elindult. Apja azt mondta, hogy menjen, és ő ment. Ez nem kémkedés volt, hanem őszinte érdeklődés hogyléjük felől és az állatok rutinszerű ellenőrzése. Jákób vagyona ugyanis nyájaiban volt.

Nyilvánvaló a hasonlóság az Úr Jézussal. János evangéliumában több mint negyvenszer mondja, hogy Atyja küldte őt (pl. Jn 4,34; 8,42). Pál emlékeztet minket, hogy Isten a Fiát akkor küldte el, amikor eljött az idő teljessége (Gal 4,4), és János világosan hangsúlyozza, hogy „az Atya elküldte a Fiát a világ üdvözítőjéül” (1Jn 4,14). Az Úr azt mondta a zsidóknak, hogy ha Istennek tetsző dolgokat akarnak cselekedni, hinniük kell abban, akit elküldött (Jn 6,29). A Fiú engedelmissége kiderül engedelmes szavaiból: „Íme itt vagyok, amint a könyvtékercsben meg van írva rólam, hogy teljesítsem a te akaratomat, Istenem” (Zsid 10,7). Az Atya kérdezte: „Kit küldjek el?” A Fiú válaszolt: „Itt vagyok én. Küldj engem.”

Ahogy József elhagyta Hebron (jelentése: *közösség*) völgyét, hogy Sikembe menjen (veszélyes hely volt, mert két bátyja vadul megtámadta az ottani férfiakat, lásd 1Móz 34,25-30), ugyanúgy az Úr is elhagyta a menny békéjét, hogy lejjön a családság és romlottság itteni dzsungelébe. Soha nem tudja meg senki, mit jelentett Isten Szent Fiának kilépni a fény birodalmából az erkölcsi sötétség világába. Minél istenfélőbb valaki, annál inkább taszítja a bűn és az erkölcstelenség.

Az elveszett keresése (1Móz 37,15)

Amikor a Bibliában azt olvassuk, hogy egy ember találkozott Józseffel, aki „a mezőn bolyongott”, ez nem azt jelenti, hogy céltalanul és elveszetten kóborolt, hanem azt, hogy ott kellett keresnie fivéreit.

De azok messzire kalandoztak. Ebben az értelemben bolyongott. Így volt ez Jézussal is, amikor eljött Izráel népéhez. Csak kevesen – mint Simon és Anna – várták eljövetelét. A többiek lelkiileg nem voltak felkészülve eljövetelére.

A mező a világ. Jézus „hajléktalan idegenként vándorolt abban a világban, amelyet saját kezével teremtett” (*James G. Deck*), Izráel házának elveszett juhait keresve, akik messze elkóboroltak Istentől.

A nem szívesen látott (1Móz 37,18-20)

Bátyjai, ahelyett hogy örültek volna Józsefnek, dühösek voltak. Ahelyett, hogy kedvesen, udvariasan és jóindulatúan fogadták volna, kigúnyolták mint fellegekben járó álmodozót. Talán azzal gyanúsították, hogy azért jött, hogy meghajoljanak előtte, és attól féltek, hogy árulkodni fog róluk az apjuknak. Manapság egyesek kritizálják Józsefet a fecsegése miatt. Védelmében el kell mondani, hogy felelőséggel tartozott apjának azért, hogy pontosan beszámoljon fivéreiről és nyájairól. Mivel Jákób gazdagságát nagyrészt állatai jelentették, tudni akarta, hogy egészségesek-e és szaporodnak-e. Ezenkívül Isten akarata mindig is az volt, hogy népének ne legyen része a sötétség terméketlen cselekedeteiben, sőt leplezzék is le azokat (Ef 5,11). József nem akart hazudni fivéreivel kapcsolatban. Vajon ez azt sejteti, hogy Jákóbnak jó oka volt arra, hogy hűtlenséggel gyanúsítsa fiait?

Valaki, aki „*Józsefnél nagyobb volt*”, 2000 évvel ezelőtt lejött a menny dicsőséges magasságából, hogy megkeresse és megmentse az elveszetteket. Milyen volt a fogadtatása? A választ megtaláljuk János evangéliuma 1,11-ben: „*Saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt.*” Nem értjük meg teljesen ezt a verset, amíg eszünkbe nem jut, hogy Istenük volt az, akit nem fogadtak be. Ő volt az, aki teremtette őket, és akitől függtek életük minden percében. A betlehemi fogadón olvasható felirat – ‘Megtelt’ – az Ő kedvezőtlen fogadtatásának előjele volt.

A gyilkosság terve (1Móz 37,20)

A fivéreket elkeserítette, hogy József uralkodhat fölöttük. Úgy döntöttek, hogy álmai meghíúsításának legbiztosabb módja, ha megölik, és testét egy kútba dobják. Azután kiagyalták azt a hazugságot,

hogy felfalta egy állat. Ami ezután következett, az előképe volt mindannak, ami Isten Fiával történt a Golgotán. Megölték Józsefet – ha nem is ténylegesen, de jelképesen.

A történelem megismételte önmagát a názáreti Jézus életében. A cselszövésések röviddel születése után elkezdődtek: Heródes az életére tört. Izrael vallási vezetői fenyegetést láttak benne, ezért többször is összeesküvést szöttek a megölésére (Mt 12,14; 26,3-4). Viselkedésüket pontosan kifejezi a gonosz szőlőművesekről szóló példázat (Mt 21,33-46). Amikor a szőlőskert tulajdonosa (Isten) elküldte szolgálait (a prófétákat), hogy vegyék át a neki járó termést (a szentséget és más lelki gyümölcsöket), a szőlőművesek (főpapok és farizeusok) megölték őket. Végül elküldte a fiát (az Úr Jézust), elvárva tőlük, hogy tiszteljék őt. De ők ezt mondták: „*Ez az örökös: gyertek, öljük meg, és azután mienk lesz az öröksége*” (38. vers). A minákról szóló példázatban ezt mondják: „*Nem akarjuk, hogy ez uralkodjék felettünk*” (Lk 19,14).

Végül találtak egy árulót, aki kiszolgáltatta egy polgári és vallási bíróságnak, tanúkat, akik hamisan tanúskodtak ellene, és vádlókat, akik bűnösnek nyilvánították. Ne felejsük el, hogy akit fakesztre szegeztek, az a világmindenség Teremtője és Fenntartója volt.

A terv megváltozik (1Móz 37,21-22; 26-27)

Rúben rávette testvéreit, hogy ne öljék meg Józsefet, hanem dobják egy kútba, remélvén, hogy elmenekül és visszatér atyjához. Júda szintén a megölése ellen érvelt, de azt mondta, hogy nem lenne belőle hasznuk, ha egyszerűen bedobnák egy kútba. Miért ne szereznének egy kis pénzt azzal, hogy eladják egy karavánnak? Júda pénzsóvár érve diadalmaskodott.

A Megváltó esetében szintén voltak, akik szót emeltek érdekében. Furcsa módon nem úgy gondolunk rájuk, mint barátaira, mégis kiálltak mellette. Pilátus felesége ezt mondta: „*Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta*” (Mt 27,19). Pilátus ezt mondta: „*Én nem találok benne semmiféle bűnt*” (Jn 18,38). Heródes úgy döntött, hogy Jézus nem követett el semmilyen főbenjáró bűnt (Lk 23,15). A haldokló bűnözők egyike ezt mondta: „*Ő semmi rosszat sem követett el*” (Lk 23,41). A százados

ezt mondta: „*Ez az ember valóban igaz volt!*” (Lk 23,47). Júdás, az áruló, akinek sorsa meg volt pecsételve, így jajveszékelt: „*Vétkeztem, mert ártatlan vért árultam el*” (Mt 27,4).

A kútban (1Móz 37,23-24)

Józsefről testvérei lehúzták a szemüket bántó tarka ruhát, beledobták egy kútba, és teljesen közönyösen leültek enni. A kút üres volt. Nappal a nap könyörtelenül tűzött, éjjel pedig hideg volt. Nincs róla említés, hogy a testvérek ételt vagy vizet adtak volna neki. Ahogy Ámos próféta írta: „*József romlásával nem törődnek*” (Ám 6,6). Hallották könyörgését, de az nem hatotta meg őket (1Móz 42,21).

Ami a Megváltót illeti, a katonák levetkőztették, és bíborszínű köpenyt adtak rá, gúnyolták, amiért a királyságra igényt tartott (Mt 27,28). Megfeszítették. Azután leültek, és közönyösen örködtek felette, miközben ő haldoklott a kereszten (Mt 27,36). Miután vége volt a „műsornak”, az emberek bementek a városba, leültek, és elfogyasztották a húsvéti ételt, nem sokkal azután, hogy megölték a Húsvéti Bárányt! Hihetetlen!

Az Úr Jézus ahhoz hasonlította a vele történeteket, mint amikor valakit bedobnak egy kútba, majd kimentik onnan. Dávid király, a zsoltáríró látnoki módon beszélt Jézusról:

*Várva vártam az Urat,
és ő lehajolt hozzám,
meghallotta kiáltásomat.
Kiemelt a pusztulás verméből,
a sárból és iszaphból.
Sziklára állította lábamat,
biztossá tette lépteimet (Zsolt 40,2-3).*

Az elbeszélés e pontján nincs analógia József és Jézus élete között. József csak jelképesen halt meg. A kút haláláról és temetéséről beszél. Ha valóban meghalt volna, nem mehetett volna Egyiptomba, és nem válhatott volna népe megmentőjévé. Jézus viszont ténylegesen meghalt. Megízlelte a halált, hogy „*a világ Megváltója*” legyen.

A rút valóság az, hogy amikor a Teremtő eljött erre e bolygóra, hogy megmentse teremtményeit, azok nekitámadtak. Nem elég, hogy megvetették, gyötörték, erőszakoskodtak vele és sértegették. Megpo-

fozták és megütötték, arcát megköpökdétké, korbáccsal barázdákat szántottak hátába, és töviskoronával gúnyt űztek belőle. Azután pedig a bűn összes mérgét, ami szívükben volt, kiadták, amikor elvitték Istenüket arra a helyre, amit Golgotának neveztek, és keresztre feszítették.

A végső bűn! A legnagyobb istenkáromlás! A leghitványabb durvaság. A leggonoszabb ostobaság! Romlott és Isten számára halott bűnösök fára szegezték őt! Őt, a legszeretreméltóbb embert, aki valaha a föld porában járt, aki meggyógyította a megtört szívűeket, felszárította könnyeiket, és megáldotta gyermekeiket. Aki jóllakatta az éhezőket, és kiszabadította a rabokat. Aki elhozta szívükbe a menny Igéjét, és megnyitotta volna lelkük előtt a mennyet. Kik voltak ezek a bűnözők? A mi emberi fajunk!

(J. Boyd Nicholson)

Hallgatott bírái előtt

A Biblia egyetlen alkalmat jegyez fel, amikor József megszólalt a fivéreivel való találkozásakor: Amikor az életéért könyörgött (1Móz 42,21). Figyelemre méltó, hogy egyetlen utalás sincs arra, hogy a rákövetkező években valaha is kritizálta, hibáztatta vagy maró gúnnal illette volna őket. Így volt ez az Úr Jézussal is.

*Amikor kínozták, alázatos maradt,
száját sem nyitotta ki.
Mint a bárány, ha vágóhídra viszik,
vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják,
ő sem nyitotta ki száját (Ézs 53,7).*

A főpap előtti tárgyaláson hallgatott (Mt 26,63). Amikor a főpapok és a vének vádolták, semmit sem válaszolt (Mt 27,12). Pilátus csodálkozott, hogy Jézus egy szóval sem válaszolt neki (Mt 27,14). Heródes „hosszasan kérdezgette őt, de Jézus semmit sem válaszolt neki” (Lk 23,9). „Mikor gyalázták, nem viszonzta a gyalázást” (1Pt 2,23). Csak akkor válaszolt, amikor a főpap meg akarta esketni és megkérdezte tőle: „Mondd meg nekünk, vajon te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia!” (Mt 26,63):

„Te mondtad. Sőt azt mondom nektek: mostantól fogva meglátjátok az Emberfiát, amint a Hatalmas jobbán ül, és eljön az ég felhőin” (Mt 26,64)

Úr Jézus, csodállak önuralmadért. Ez teljesen idegen a világtól – és az én természetemtől is.

Elhagyták (1Móz 37,28)

Érzéketlen és szívtelen fivérei hátat fordítottak Józsefnek. Az, hogy vérrokonok voltak, most nem indította meg őket. Kitöltötték rajta minden mérgüket, elégtételt véve a képzelt sérelmekért.

Egy Józsefnél is jobb Ember hasonló bánásmódot viselt el. Amikor Márk Jézusnak a Golgotán álló tanítványairól beszél, elcsodálkozik: „*Ekkor mindnyájan elhagyták őt és elfutottak*” (Mk 14,50). Jézus azonban olyan elhagyatottságot viselt el, amit Józsefnek soha nem kellett átélnie. Ez a sötétség három órája alatt volt, amikor Isten elhagyta, és ő megfizette bűneink árát. Ekkor kiáltott fel ezekkel a szavakkal: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*” (Mt 27,46).

Immánuel árvái sírnak,
Univerzuma beleremegett –
Magányosan, visszhang nélkül szállt fel:
„*Istenem, elhagytál engemet.*”

– *Elizabeth Barrett Browning*

Isten elhagyta az Úr Jézust, hogy mi soha ne legyünk elhagyatottak. Halljuk, amint szerető Megváltónk megnyugtat minket: „*Nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged*” (Zsid 13,5).

Elárulták

Bár József a fivérük volt, testvérei elárulták ezt a bizalmas, természetes kapcsolatot. Ő bízott bennük; de fivérei elárulták ezt a bizalmat. Ő semmi rosszat nem tett; de azok elárulták ezt az ártatlanságot. Ebben újra Jézus tapasztalatai tükröződnek. Őt egyik tanítványa árulta el. Saját meghitt barátja, akiben megbízott, ellene támadt (Zsolt 41,10). Júdásról beszélt Dávid látnoki módon az 55. zsoltárban:

„*Nem az ellenség gyaláz engem,
azt elszenvedném.
Nem gyűlölöm hatalmaskodik rajtam,
előle elrejtőzném.
Hanem te, magamfajta ember,
bizalmas jó barátom,*

*akivel meghitt barátságban voltam;
az Isten házába együtt jártunk
a gyülekezet körében...
Kezet emelt jóbarátjára,
és meggyalázta a szövetséget.
Szája simább a vajnál,
de veszekedésen jár az esze.
Beszéde lágyabb az olajnál,
pedig olyan, mint a kivont kard" (13-15.21-22. versek).*

Júdás jó példa arra, milyen közel lehet valaki Krisztushoz, és mégis elveszhet. Ő az Úrral élt, hallotta páratlan tanítását, és látta egyedülálló csodáit. De gazember volt, aki csókjával árulta el Istenét.

Eladták ezüstért (1Móz 37,28)

Néhány megfelelés és hasonlóság elkerülhetetlen. Józsefet fivérei húsz ezüstért adták el utazó midjáni kereskedőknek, egy átlagos felnőtt rabszolga árának kétharmadáért. Miért öljék meg, ha hasznot húzhatnak az eladásából?

A Megváltó ára harminc ezüst volt, egy olyan rabszolga ára, akit ökör öklelt fel (2Móz 21,32). Rettenetes alkú! Az adásvételt Júdás készítette elő. Júda és Júdás ugyanannak a névnek különböző formái. Azt jelenti: *dicséret*, ami itt egyáltalán nem tűnik helyénvalónak.

HARMINC EZÜST

Harminc ezüstpénz volt egy rabszolga ára:
ennyit számítottak az Élet URÁRA!
Az Isten szent Fiát ennyire becsülték
a papok. S a templom pénzéből fizették.

A harminc ezüstöt Júdás zsebre tette,
és bandával ment a Gecsemáné-kertbe,
ahol Isten Fia ima-tusát vívott,
a zöld fűre véres verítéke hullott.
A harminc ezüstpénz ördögi ajándék!
Az áruló szívét vádolta a szándék:
– Ártatlan volt! – sírta hangos zihálással,
szétszórta a pénzt, majd végzett önmagával!

A harminc ezüstöt a papok fölszedték,
de a templom pénze közé már nem tették!
Messiásuk árán sírhelyeket vettek,
semleges temetőt az idegeneknek.

A Messiás drága szent Vérért eladták!
És azóta hányan ugyanezt csinálják:
eladják – baráti istentelenségért...
önző célokért vagy léha semmisségért!

Eladják – olykor a tudományok árán
kereskednek vele Fortuna oltárán...
Eladják – mert sokszor a hatalom ára!
Alku nélkül kapja örömeik tanyája...

Lelkek alkudoznak... De az Isten látja!
– Az én lelkem titka sincs Előtte zárva!
Még ha el is némul a lelkiismeret,
az Ő pillanata már mindent fölfedezett!

...Hogyan adhatnám el az Úr drága Vérért?!
Izzó szén égetné a szívem legmélyét!
A büntudat lángja gyulladna föl benne:
soha el nem múló, gyötrő tüze lenne!

William Blake

A 36. rész végére a fivérek valószínűleg azt gondolták, hogy József elárulása jól őrzött titok. Jó alibijük volt, és nem volt holttest, sem ellenük szóló bizonyíték. Így éltek tovább napról napra, és nagyon magabiztosak voltak, hogy a József című fejezet végleg lezárult.

Feltámadt (IMóz 37,28)

Isten nem felejtette el Józsefet. Előre megtervezett körülmények csodálatos együttese által irányította a külföldi kereskedők gondolatait, útvonalát és sebességét, hogy éppen a megfelelő időpontban érkezzenek Józsefhez. F. B. Meyer ebben vigasztaló igazságot lát Isten minden gyermeke számára:

Nem a véletlen, hanem isteni gondoskodás vitte ezeket a midjániakat a kúthoz abban az órában. Természetesen pontosan eltervezték a hazájukból való indulás időpontját, tevéik sebességét és azt az időt, amit vásárokon és

piacokon töltenek út közben, kizárólag saját hasznuk és kényelmük figyelembe vételével; mégis akaratlanul egy isteni menetrend szerint mozgottak. Az életben mindent isteni előrelátás irányít, felügyel és vezérel. Ennek állandó tudatában éljünk!³

Az üres kút (1Móz 37,29)

Később, amikor Rúben visszatért a kúthoz, látta, hogy az üres. Addigra öccse már egy kocsiban zötykölődött Egyiptom felé. Isten előkészítette a színpadot a bibliai történelem egyik nagy drámája számára.

József jelképesen feltámadt a halálból. Talán nem is kell mondanom, hogy ez mit vetít előre. Élő Megváltónkra való vonatkozásai Lukács evangéliuma 24,1-8 verseiben olvashatók:

A hét első napján pedig kora hajnalban elmentek a sírhoz, és magukkal vitték az elkészített illatszereket. A követ a sírbolt elöl elhengerítve találták, és amikor bementek, nem találták az Úr Jézus testét. Amikor emiatt tanácstalanul álltak, két férfi lépett melléjük fénylő ruhában. Majd amikor megrémülve a földre szegezték tekintetüket, azok így szóltak hozzájuk: „Mit keresitek a holtak között az élő? Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza, hogyan beszélt nektek, amikor még Galileában volt: az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia, és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia.” Ekkor visszaemlékeztek az ő szavaira.

József megmenekült a haláltól. Krisztus megmenekült a halálból. Sírja most üres. Isten nem hagyhatta lelkét a halottak világában [vagyis testétől elválasztva], és azt sem engedhette, hogy Szentje [vagyis az ő teste] elmúlást lásson (Csel 2,27).

József „sírját”, vagyis a kutat, csak kölcsönvették. Nem volt rá szüksége sokáig. Így volt a kerti sírral is. Ezt arimátiai Józseftől vették kölcsön. Jézusnak csak három napig és három éjszakáig volt szüksége rá.

Útban a sír felé kölcsönvették egy szobát,
Hogy elfogyasszák a húsvéti bárányt;
Kölcsönvettek egy barlangot⁴, hogy sírba helyezték,
Kölcsönvettek egy halotti leplet;
De a korona, amelyet viselt
És a kereszt, amelyet cipelt
A sajátja volt – a kereszt a sajátja volt.

– ismeretlen szerző

Furcsa kölcsönzött sírra gondolni. A sír általában végleges. Jézusnak nem volt szüksége ajándék sírra. Megfelelt neki egy kölcsönzött sír is.

A vér tanúbizonysága (1Móz 37,31-33)

A testvérek vették József ruháját, egy fiatal kecske vérébe mártották, és bemutatták apjuknak. Ez egy kegyetlen színjáték volt a célból, hogy az öregember azt gondolja, Józsefet széttépte egy vadállat, és fiai teljesen ártatlanok.

Az összehasonlítás ebben az esetben éles különbséget és nem hasonlóságot mutat. Krisztus vérét is bemutatták az Atyának, de csak jelképesen. Ő „nem is bakok és bikák vérével, hanem a tulajdon vérevel ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett” (Zsid 9,12). Vérét a Golgotán ontotta ki, de a vér értékét magával vitte a Szentélybe.

Béke Istennel, a vér a mennyben
Most bűneim bocsánatáról beszél;
Béke Istennel! Az Úr feltámadt!
Igazsága megszabadít engem.

– A. P. Cecil

Gyatra magyarázatok (1Móz 37,32-33)

A testvérek azt mondták apjuknak, hogy Józsefet bizonyára egy vadállat tépte szét. Igaz, hogy a ruhán vér volt, de hogy falhatta fel az állat a ruhája széttépése nélkül? A magyarázatnak nem volt értelme. Jákób, az egykori csaló, biztos elég okos volt ahhoz, hogy lássa, a magyarázat sántít, de mit tudott tenni?

A legkorábbi kísérlet Krisztus feltámadásának tagadására Máté evangéliuma 28,13 és 15 verseiben olvasható. A főpapok megvesztegették a római katonákat, hogy mondják azt, a tanítványok lopták el a testet, amíg ők aludtak. Ha ez igaz, akkor miért kellett a vallási vezetőknak megvesztegetni a katonákat, hogy az igazat mondják? Őrségben aludni főbenjáró vétség volt.

A feltámadás kétségbe vonására tett második kísérlet az „ájulásemélet”. Eszerint Jézus valójában nem halt meg, csupán elvesztette az eszméletét, majd később a sír hűvösségétől magához tért. De a kato-

nák tudták, hogy halott, és ezért nem törték el a lábait. Még ha igaz is lenne, hogy csupán elájult, hogy mozdította el a sírt lezáró hatalmas követ, és ment el a katonák mellett? Akkorra már nem volt teljes erejében levő ember, a vére elfolyt. Hogy hagyhatta el egy vértelen holttest a sírt?

Azután van egy másik elmélet, amely szerint a nők rossz sírhoz mentek. Ez nem veszi figyelembe, hogy Jézus sírja nem egy sír volt a sok közül egy temetőben, hanem egy magánkertben levő elkülönített sír. Vajon a katonák, az angyalok és a többi tanítvány is egy másik sírhoz mentek? És ha nem az volt a valódi sír, a zsidó vezetők miért nem fedték fel ezt azzal, hogy a valódi sírhoz mennek?

Időzzünk el itt egy kicsit, hogy elcsodálkozzunk, milyen sokféle-képpen példázta József élete az Úr Jézus életét több mint 2000 évvel korábban. El tudsz képzelni bárkit, aki képes lenne ilyen feljegyzéseket írni egy olyan személyről, aki 4000 évvel később fog élni? A következtetés elkerülhetetlen. József története elárulja Isten keze nyomát.

2. fejezet

KÖZJÁTÉK

József története félbeszakad a 38. részben. Ebben elolvashatjuk, hogyan vétkezett Júda Támárral, és milyen következményekkel járt ez. József kivettetésének és testvéreivel való kibékülésének története között leírja Izráel népének erkölcsi állapotát. Többféle elmélet született arra, hogy miért szerepel itt ez a közbeszúrt történet. Mi azt gondoljuk, hogy az időrendi sorrend miatt.

Júda első bűne az volt, hogy feleségül vett egy pogány nőt, megszegve Isten törvényét. Három fia született, akik közül a legidősebb egy Támár nevű zsidó nőtt vett el. Amikor ez a fiú meghalt, Támár hozzáment a második fiúhoz, de az visszautasította a család nevének és örökségének fenntartását. Júda megígérte Támárnak, hogy hozzáadja a harmadik fiút, ha az felnő. De amikor nem tartotta be ígéretét, Támár paráznának álcázta magát, és elcsábította Júdát. Júda megígérte, hogy fizetségül küld neki egy kecske gödölyét. Addig zálogként nála hagyta a pecsétnyomóját zsinórostul és a botját.

Amikor el akarta küldeni neki a gödölyét, hogy visszakapja a zálogot, Támárt nem találták. Később elújságolták neki, hogy menyé paráználkodott, és teherbe esett. Hirtelen haragjában halálra ítélte, de Támár elébe vágott a dolgoknak, és bemutatta a zálogot, felfedvén, hogy Júda a gyermek apja. Támár két fiút szült, Pérecet és Zerahot. Micsoda fürtelem! Mégis, ha megnézzük Urunk családfáját Máté evangéliuma első részében, megtaláljuk benne a Pérec nevet (3. vers). Csak Isten képes jót kihozni egy ilyen erkölcsi káoszból.

3. fejezet

JÓZSEF ÉLETE EGYIPTOMBAN

Visszatérve Józsefhez, azt látjuk, hogy a midjáni karaván Egyiptomba vitte őt. Ebben a gondviselés keze volt. A jövő teljesen ismeretlen volt számára, de a színpalak mögött Isten áll, aki mozgatja a figurákat a történelem színpadán. Vonatai menetrend szerint közlekednek.

Az egyiptomi menedék (1Móz 39,1)

Isten, aki előre látja a jövőt, Egyiptomba vitette Józsefet, hogy véghez vihesse tervét népe megtartására. József biztonságot talált Egyiptomban.

Az Emberfia szintén menedéket talált Egyiptomban, amikor Heródes rendeletet adott ki, hogy öljenek meg minden fiúgyermeket Betlehemben és környékén (Mt 2,14-16). Az Úr anyala megjelent nevelőapjának álmában, és figyelmeztette, hogy meneküljön Egyiptomba. A család Heródes haláláig tartózkodott ott, majd visszatért Kánaánba, beteljesítve a Hóseás 11,1-ben olvasható próféciát: „*Egyiptomból hív-tam ki fiamat.*”

A rabszolgaság (1Móz 39,1,4)

József Potifárnak, a fáraó egyik főemberének szolgája lett. Pontosabban szólva a rabszolgája, mert Potifár megvásárolta őt. A gazdája tulajdona volt.

Isten szeretett Fia a menny pompájából jött le a földre, és vált rabszolgává. Aki Isten formájában volt, szolgai formát vett fel (Fil 2). Nem azért jött, hogy szolgálják őt, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért. Ezt mondta: „*Olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál*” (Lk 22,27).

Ő tökéletes példája az olyan zsidó rabszolgának, aki felszabadulhatott volna, de azt mondta: *Szeretem az uramat, és nem akarok felszabadulni* (2Móz 21,5). Ő volt az, aki felövezte magát egy törülkö-

zövel, a rabszolga kötényével, és magát megalázva megmosta tanítványai lábát. Szolgasága legnagyobb cselekedete az volt, hogy meghalt mindnyájunkért.

Különbség van a felfogadott szolga és a rabszolga között. A felfogadott szolga fizetségért dolgozik. A rabszolga azért dolgozik, mert gazdája tulajdona. Az ókori Izráelben a rabszolga kétszer annyit ért, mint a felfogadott szolga:

„Ne essék nehezedre, ha szabadon kell bocsátanod, mert hat év alatt kétszer annyit szolgált neked, mint amennyi egy napszamos bére. Így megáld téged az Istened, az Úr mindenben, amit cselekszel!” (5Móz 15,18).

Ugyanígy, akik szeretetből szolgálják az Urat, számára sokkal többet érnek, mint azok, akik fizetségért teszik. Ez személyes indítók kérdése.

A pogányoknak kiszolgáltatva (1Móz 39,1-4)

Józsefet saját testvérei ok nélkül gyűlölték. Egyiptomban abba a visszas helyzetbe került, hogy pogányok szolgája volt. Azok az emberek, akiket a zsidók megvetettek, és úgy tekintettek őket, mint a föld söpredékét, befogadták.

Ez azt a fogadtatást tükrözi, ami az Úr Jézust várta. A pogányok jobban elfogadták, mint a zsidók. Születésekor valószínűleg pogány bölcsek zárandokoltak hozzá ajándékokkal. Első megtérítettjei között pogányok is voltak: a nő a kútnál és néhány szomszédja Sikárban (Jn 4). Kétszer adott hangot csodálkozásának, mert pogányok voltak, akik hittek benne: Amikor meggyógyította egy római százados szolgáját, így szólt a sokasághoz: *„Mondom nektek, Izráelben sem találtam ekkora hitet”* (Lk 7,9). Amikor egy kánaáni asszony lányából kiüzte a démonokat Tírusz és Szidón környékén, ezt mondta: *„Asszony, nagy a te hited”* (Mt 15,28).

Hatalom és felemelkedés (1Móz 39,2-4)

A 2. versben ezt olvashatjuk: *„Az Úr Józseffel volt, ezért szerencsés ember lett.”* A szerencse azonban nem játszott szerepet József életében, sem Isten más embereinek életében. Isteni bölcsesség, szeretet és hatalom határozta meg az életét. A 2. vers egy másik fordítása így szól: *„Az Úr Józseffel volt, ezért sikeres ember lett.”* Az Úr tett

mindent, hogy boldoguljon. Gazdája mindent rábízott a házában. Amikor igazságtalanul bebörtönözték, az Úr akkor is vele volt. A börtönparancsnok rábízta a többi foglyot is (1Móz 39,21-23). Szabadulása után a fáraó főfelügyelője lett (1Móz 41,40). Később még magasabb méltóságra emelkedett. Egész életéről elmondhatta Andrew Murray szavaival: „Isten jelölt ki engem, ő tart meg, és ő tanít, hogy felkészüljek az ő idejére.”

Ahogy a fáraó észrevette, hogy Józsefben isteni szellem lakozik (1Móz 41,38), ugyanúgy Nikodémus is felismerte, hogy Isten az Úr Jézussal van: „*Senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, ha nincs vele az Isten*” (Jn 3,2).

József a Golgotán keresztre feszített Krisztus előképe volt, akit Isten nagy méltóságra emelt. Olyan nevet adott neki, amely minden más név fölött áll. Rábízott minden ítéletet. Őt tette mindenek fejévé a kihívott Gyülekezet számára.

A pogányok megáldása (1Móz 39,5)

Az 1Mózes 39,5 érdekes betekintést nyújt József életébe:

Attól fogva, hogy házának és egész vagyonának a felügyelőjévé tette, megáldotta az Úr az egyiptomi ember házáat Józsefért, és az Úr áldása volt egész vagyonán, ami a házban és mezőn volt.

Isten nemcsak Józsefet áldotta meg, hanem azokat is, akiket József szolgált. Úgy tűnik, hogy ahányszor csak érintkezésbe került valakivel, az jól járt vele. Csatorna volt, amelyen keresztül az isteni kegyelem eljutott mindazokhoz, akiknek az útját keresztelte.

Mennyivel inkább igaz ez a Megváltóra! Ő azért jött, „*hogy megerősítse az [zsidó] atyáknak adott ígéreteket, a népek pedig irgalmáért dicsőítsék az Istent*” (Róm 15,8-9). Izráel elesése által az üdvösség a pogányokhoz jutott (Róm 11,11). Az Úr Jézus a csatorna, amelyen keresztül az áldás az Atyától folyik (Róm 5,1-2).

Bő az áldás, ahol uralkodik;
A rab lerázza láncát,
A megfáradt örök nyugalmat talál,
És minden szükölködő áldást.

– Isaac Watts

Szépség (1Móz 39,6)

Ha testvérei nem is vették észre, „*Józsefnek szép termete és szép arca volt*”. Egy öreg prédikátor mondta: „A kegyelem szép dolog, és szereti, ha szép köntösben jelenhet meg.” A kegyelem ilyen köntöst talált Józsefben, aki szép volt belsőleg és külsőleg egyaránt.

Nem tudjuk, hogy milyen Urunk arca. Nem maradt róla hiteles kép. Én személy szerint úgy gondolom, hogy szép. De ez úgy tűnik, hogy ellentmond az Ézsaiás 53,2b-nek:

Nem volt neki szép alakja, amiben gyönyörködhattünk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhattük volna.

De Órá mindig igaz, hogy „*legszebb vagy az emberek között*” (Zsolt 45,3).

Legszebb vagy a halandók között,
Nyájasságban tökéletes;
Ajkaid kegyelemmel teltek
Érző szíved telve szeretettel.
Áldott légy örökre, meghajlunk előtted,
Minden gazdagságunk benned lakozik.

– ismeretlen szerző

Erős kísértés (1Móz 39,7-12a)

Potifár felesége csábító pillantásokat vetett Józsefre, és napokon át megpróbálta elcsábítani, hogy vétkezzék vele. Végül megragadta a ruháját. Mellesleg itt történik másodízben említés József ruhájáról, és mindkét esetben bajba jutott miatta, bár nem a saját hibájából. Ruháját mindkét esetben csalásra használták. Pályafutása során még két ízben történik említés ruháról – rabruháról valamint a dicsőség és tisztesség ruhájáról.

József isteni párja, az Emberfia szintén erős kísértésnek volt kitéve (Mt 4,1-11). Miután Jézus 40 nap és éjszaka böjtölt, az ördög megjelent neki három kísértéssel:

- A szem kívánsága: imádj engem, és megkapod a világ királyságát.
- A test kívánsága: parancsold meg ezeknek a köveknek, hogy váljanak kenyérré.
- Az élet kérdése: kísértsd meg Istent azzal, hogy leugrasz a templom párkányáról.

A Megváltónak e három külső kísértése volt. De Józseffel és velünk ellentétben, őt belülről nem érthette kísértés. Benne semmi sem volt, ami válaszolt volna a gonosz csábításának. Amikor azt olvassuk a Zsidók 4,15-ben, hogy „*hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben*”, ne felejtsük el, hogy ezek külső kísértések voltak.

Sokan úgy érvelnek, hogy bár Krisztus nem vétkezett, vétkezhetett volna. Azt mondják, hogy nem is volt valódi a próbatétel, ha nem volt képes vétkezni. De ez emberi okoskodás. Gondoljunk a következőre: Jézus Isten; vétkezhet-e Isten? Ha Emberként itt a földön vétkezhetett volna, miért ne vétkezhetne Emberként a mennyben? Ha vétkezhetne, ez azt jelenti, hogy *bármilyen* bűnt elkövethetne – gyilkosságot, paráznaságot vagy rablást? Ennek még a gondolata is istenkáromlás.

A tiszta és tisztességes ember (1Móz 39,12b)

Józsefnek több komoly oka is volt arra, hogy ellenálljon gazdája feleségének: gazdája bízott benne (8. vers); magas tisztséget viselt (9a vers), és az előjog kötelez; a nő gazdája felesége volt (9b vers); Isten elleni bűn lett volna (9. vers). József mindig hűséges volt Istenhez.

Urunknak szintén komoly oka volt arra, hogy ellenálljon a kísértésnek. Megkívánta az Atyjához, az Istenhez való hűsége. Ha engedett volna a kísértésnek, az alkalmatlanná tette volna arra, hogy a Megváltónk legyen, és meghiúsította volna testté válásának célját. Be kellett teljesítenie a büntelen emberségére vonatkozó Írást.

Makulátlanul, szeplőtlenül és tisztán
állt a nagy Megváltó,
viselve a Sátán tüzes nyilait,
és ellenállt a vérnek.

– Isaac Watts

József válasza a kísértésre az volt, hogy az asszony kezében hagyta a ruháját, és elmenekült. Ahogy egy prédikátor fogalmazott: „Néha nem a harc a jó harc, hanem a menekülés.”

William Congreve megfigyelte, hogy nincs rosszabb egy megalázzott nő dühénél. Igaza volt? Olvassuk tovább.

Szenvedés az igazságért (1Móz 39,13-20)

Az asszony ezután hamisan vádolta Józsefet a férje előtt, a nála hagyott ruhát közvetett bizonyítékul használva. Potifár minden kérdézősködés nélkül börtönbe záratta Józsefet. Ez az igazság megcsúfolásának klasszikus példája, és az igazságért való szenvedés jó példája volt. József semmi rosszat nem tett. Ahogy ő mondta: „*Itt sem csináltam semmi rosszat, mégis tömlőcbe vetettek*” (1Móz 40,15).

Ez a jócselekedet miatti szenvedés tipikus esete. Évszázadokkal később Péter apostol így beszél erről első levelében:

Mert kegyelem az, ha valaki Istenre néző lelkiismerettel tűr el sérelmeket, amikor igazságtalanul szenved. De milyen dicsőség az, ha kitartóan tűritek a hibátok miatt kapott verést? Ellenben ha kitartóan cselekszitek a jót, és tűritek érte a szenvedést, az kedves az Isten szemében” (1Pt 2,19-20)

Soha senki nem szenvedett többet az igazságért, mint szeretett Urunk. Soha nem volt égbekiáltóbb igazságtalanság, mint amikor a testté lett Istent elárulták, hamisan vádolták, ártatlannak találták, majd megverték és keresztre feszítették mint gonosztevőt. Péter ezt írta:

Ő nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját, mikor gyalázták, nem viszonzta a gyalázást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél. Bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei által gyógyultatok meg” (1Pt 2,22-24).

Szenvedés a pogányok kezén (1Móz 39,20)

Az egyiptomi törvénykezési rendszer bűnösnek találta, bár ha Pontifár valóban meg lett volna győződve a bűnösségéről, valószínűleg kivégeztette volna.

József, akit Kánaánban egy kútba dobtak, a Megváltót jelképezi, akit zsidó honfitársai keresztre feszítettek (Csel 2,23,36). József, akit Egyiptomban bebörtönöztek, az Úr előképe, aki a pogányok kezén szenvedett:

A te szent szolgád, Jézus ellen, akit felkentél, valóban megegyezett Heródes és Poncius Pilátus ebben a városban a pogányokkal és Izráel népével” (Csel 4,27).

De amint láttuk, ezek az uralkodók személyesen nem voltak meggyőződve Jézus bűnösségéről. Ha tudták volna, hogy mit cselekszenek, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát (1Kor 2,8).

Jézus soha nem volt börtönben. Ézsaiás azt írja, hogy „*fogság és ítélet nélkül hurcolták el*” (Ézs 53,8). Börtön és igazságszolgáltatás nélkül végezték ki, és ezzel megtagadták tőle azt az időt, amit a börtönben tölthetett volna. Ellenségei lehetetlenné tették számára, hogy igazságos tárgyalása legyen.

Törvényszegők között (1Móz 40,1-3)

Józseffel együtt volt a börtönben a fáraó pohárnoka és sütőmestere is, valamilyen törvényszegés miatt. Ez is Krisztusra emlékeztet, akit két bűnöző között feszítettek keresztre. Sok évvel később, amikor Márk leírta a Golgotát (15,28), emlékezett az Ézsaiás 53,12 versre és ezt írta: „*És bűnösök közé számlálták.*” De Krisztus nem valamilyen személyes bűne miatt halt meg. Neki nem volt bűne.

Két bűnös rab (1Móz 40,1)

A pohárnok és a sütőmester megsértette a királyt, aki dühös lett. Egyikük sem hangoztatta az ártatlanságát. Csak József mondhatta: „*Itt sem csináltam semmi rosszat, mégis tömlőcbe vetettek*” (1Móz 40,15).

Ami a bűnözőket illeti, akiket ártatlan Urunkkal együtt feszítettek meg, Máté és Márk szerint rablók voltak (Mt 27,38; Mk 15,27-28). Lukács gonosztevőkként írja le őket (Lk 23,32-33, 39). Egyikük beismerete, hogy megérdemelték a büntetést tetteikért. Ez az ember üdvözült; a másik elkárhozott.

A magyarázó (álomfejtő) (1Móz 40,9-19)

A pohárnok és a sütőmester álmot látott a fáraóval és annak szolgálatával kapcsolatban, de szükségük volt valakire, hogy megfejtse az álmokat. Figyelemre méltó, hogy József volt a megfelelő ember, a megfelelő helyen, a megfelelő időben. Álomfejtő képessége azonban Istentől származott, és nem magától (1Móz 40,8). Ne értsük félre, amit mondott: „*Istennél van a megfejtés. Beszéljétek csak el nekem [az álmokat].*”

Először ez úgy hangzik, mintha azt állítaná, hogy ő az Isten. De valójában így értette: „Az álmokat csak Isten fejtheti meg. Ha elmondjátok nekem, mit álmodtatok, Isten közli velem a jelentését, és én elmondom nektek.”

Amikor engedelmeskedtek, József biztosította a pohárnokot, hogy a fáraó felemeli őt, és visszahelyezi korábbi hivatalába. A sütőmestert is felemeli, de ez számára a kivégzést jelenti, nem a felmagasztalást. Pál szavait idézve, József „*ezeknek a halál illata halálra, azoknak az élet illata életre*” (2Kor 2,16). Tehát a hívők „*Krisztus jó illata... Isten dicsőségére mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között*” (2,15). Álljon meg egy pillanatra, kedves olvasó, és kérdezze meg magától: Én vajon üdvözülök, vagy elkárhozom?

Ahogy József megjövedölte a fáraó főembereinek sorsát, az Úr Jézus is felfedi előttünk, mi vár ránk. „*A Jézusról való bizonyágtétel a prófétaság szelleme*” (Jel 19,10). Mindenki számára nyilvánvalóvá teszi, hogy hol fogja tölteni az örökkévalóságot. Azok, akik hisznek benne, a mennyben. Akik pedig nem, a pokolban.

Jézus Urunk az Atya Isten magyarázója volt. János nyilvánvalóvá tette ezt, amikor ezt írta evangéliumában:

Istent soha senki sem látta: az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt” (1,18).

Jézus azt az üzenetet tolmácsolta, amelyet az Atya kívánt kinyilatkoztatni általa (Jn 12,49-50). Elmondta tanítványainak, amit Atyjától hallott (Jn 15,15). Szó szerint közvetítette, amit Atyja mondott neki. Azokat a tetteket vitte véghez, amelyeket az Atya elrendelt (Jn 14,10). Ha láttuk őt, az Atyát is láttuk (Jn 14,9). Ahogy József az egész dicsőséget Istennek adta, ugyanúgy az Úr Jézus is (Jn 17,4).

József mások bűnéért volt börtönben. Az asszony vágya és hazugsága, valamint férjének hiszékenysége (azzal, hogy hitt az asszonynak, vagy legalábbis nem szállt szembe vele, hogyha sejtette, hogy hazudik) juttatta Józsefet rács mögé. Potifár elfogadta egyetlen ember tanúvallomását. Tudnia kellett volna, hogy két vagy három tanú szavának kell megerősítenie minden tanúvallomást (Mt 18,16).

„*Ne feledkezz meg rólam*” (1Móz 40,14)

Miután megjövendölte a főpohárnok visszahelyezését hivatalába, József egy szerény kéréssel fordult hozzá: „*Ne feledkezz meg rólam, amikor jó dolgod lesz*”. Nem kért túl sokat ahhoz képest, amit érte tett.

Több mint véletlen egybeesés, hogy ebben a részben ezekkel a szavakkal találkozunk: „*Ne feledkezz meg rólam*”. Közvetett utalás van a kenyérre és a borra. A sütőmester sütötte a kenyeret a palota lakói számára. A pohárnok volt a fáraó borkóstolója.

A kenyér és a bor társítása a „*Ne feledkezz meg rólam*” szavakkal kikerülhetetlenül az Utolsó Vacsóra utal. Elárultatásának éjszakáján Megváltónk rendelte el azt az alkalmat, amelyet egyesek Úrvacsorának hívnak. Kenyeret használt teste szimbólumaként, amelyet halálában nekünk adott. A bor az Újszövetséget jelképezi, amelyet a keresztén kiontott vérével írt alá. Ezt mondta: „*Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre*” (Lk 22,19). Pál apostol kiegészítette ezt a következő utasítással: „*Valamennyiszer eszitek ezt a kenyeret és isszátok e poharat, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljön*” (1Kor 11,26). Nem kért túl sokat ahhoz képest, amit értünk tett. Emlékezzünk ígéretére: „*Nem feledkezem meg rólad*” (Ézs 44,21).

Ami az úrvacsora gyakoriságát illeti, az Úr egyszerűen ezt mondta: „*Valamennyiszer...*” Az apostolok és a korai tanítványok azt a gyakorlatot alakították ki, hogy minden vasárnap (az Úr Napja) úrvacsoráztak* (Csel 20,7). Ha követjük példájukat, minden vasárnap megemlékezünk Róla.

De nem ez az egyetlen alkalom, amikor rá emlékezünk. Valahányszor eszünkbe jut a Golgota, reá emlékezünk. Az úrvacsora azonban különleges megemlékezés, a Megváltó halála előtti kérésének való engedelmség. Ami e rendelet hatályát illeti, csak azt mondhatjuk: „*amíg el nem jön*”.

Amikor Pál ezt mondja: „*halálát hirdessétek*”, ezzel csak a hívókra gondol, hitetlenek ugyan jelen lehetnek, de nem vehetnek részt benne.

---

* Mégpedig a mi időszámításunk szerint szombat este, mert Izráelben a napok este kezdődnek. Ezért is hívják vacsorának. Pál nem reggeltől, hanem estétől prédikált éjjelig, amikor Eutikhosz kiesett az ablakból.

József és a pohárnok történetében szomorú, hogy a pohárnok elfelejtette Józsefet. Az ilyen szomorú emlékezetkihagyást elkerülhetjük, ha hűségesen megemlékezünk Urunkról a kenyér megtörésekor. Ez a mi szerető megnyilvánulásunk afelé, aki meghalt értünk.

Vasbilincs

A 105. zsoltár 18. versében van egy részlet, amely József bebörtönzésére vonatkozik, és amelyről máshol nem olvashatunk: „*Lábát bilincsbe szorították, őt magát vasra verték*”. Ez azt mutatja, hogy nem egyszerű elzárás vagy elkülönítés volt. A börtön nem olyan volt, mint manapság. József idejében a börtön kemény büntetést és kegyetlen lábbilincset jelentett.

József nem tudott arról, hogy az eljövendő Messiás szenvedéseivel vállal közösséget, akiről a zsoltáros ezt mondta látnoki módon: „*Átlyukasztották kezemet, lábamat*” (Zsolt 22,17).

Átszúrták a kezeit, a kezeket,
Amelyek hegláncokat emeltek;
Amelyek lemosták a bűn foltjait,
És a földi éjszakát nappallá változtatták.

Átszúrták a lábait, a lábakat,
Amelyek Isten távoli fénylő csillagain lépdeltek:
És nyomukat itt hagyták mélyen és tisztán
Minden kanyargó ösvényen.

Átszúrták a szívét, amely azért dobogott,
Hogy megvigasztaljon minden sóvárgó szívét;
Belőle tisztító áradat fakadt,
A megváltó vér folyója.

Kezét, lábát és szívét, mindhármát
Átszúrták értem a Golgotán,
Ezért itt és most én felajánlom néki
Szívem és lábam, áldozatul.

– ismeretlen szerző

Az Úr szava igazolta (Zsolt 105,19)

Az említett zsoltárban ezt olvashatjuk: „*Az Úr szava igazolta őt.*” Hogyan igazolhatta az Ige Józsefet? Először is, az Úr a kévékről és a naprendszerrel szülő álmokban megígérte, hogy József uralkodni fog testvérei és szülei fölött. De ezt követően kútba dobták, majd börtönbe vetették, családjától messzire. Valószínűtlennek látszott, hogy az ígéret valaha beteljesül. József mondhatta volna: „Ha igaz, amit Isten kijelentett nekem azokban az álmokban, akkor mit keresek itt? Ez József Isten szavába vetett hitének próbája volt. József kiállta a próbát.

Ennek is van megfelelője Urunk életében. Isten megígérte, hogy uralkodni fog a világmindenségen (Zsolt 2,8; Zak 9,10). Mégis földi élete a temetéséig nem nagyon erősítette meg ezt az ígéretet. Isten szava próbára tette őt. Egy gyengébb ember kételkedett volna. Keresztelő János kételkedett. Elküldte két tanítványát Jézushoz, hogy megkérdezzék tőle: „*Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?*” (Mt 11,2-3). Az Úr Jézus soha nem ingadozott.

Az Úrnak nagy bánatot okozott és próbatételt jelentett, hogy a bűnösök állandóan ellentmondtak neki, sőt azt kellett mondania, hogy hiába dolgozott, és feleslegesen és haszontalanul fáradozott. Látnia kellett a városokat, ahol nagyszerű tettei közönyt váltottak ki. De „*abban az időben ezt a kijelentést tette Jézus: „Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmeselek elől, és felfedted a gyermekeknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak*” (Mt 11,25). A próbatétel alatt semmi sem találtatott benne, csak az Atyának útja és korlátlan uralma iránti felétel nélküli bizalom.⁵

Csodálatos tanácsadó (1Móz 41,1-36)

Három évi börtön után eljött József szabadulásának ideje. Ez egy álom révén következett be, amelyet a fáraó látott, és egyik bölcsé sem tudta megfejteni. Végül a főpohárnoknak eszébe jutott József, és őt ajánlotta a fáraónak. Amikor hívatta a fáraó, József a bőség, majd az ínség hét esztendejét jövendölte. Előállt egy bölcs tervvel is, hogy létesítsenek magtárakat országszerte. Ha félreteszik a tartalékokat a bőség esztendeiben, Egyiptomnak az éhínség esztendeiben is lesz élelme. Végül József azt tanácsolta a fáraónak, hogy nevezzen ki valakit, aki felügyeli a programot. A fáraó ezt mondta: Te leszel az az ember.

Jézus a mi csodálatos Tanácsadónk (Ézs 9,6). Biztosít minket, hogy soha nem fogunk éhezni és szomjazni. Arra biztat, hogy a mennyben halmozzunk fel kincseket és ne a földön. Ő gondoskodik mindenről, amire szükségünk van az élethez és a kegyességhez, a jelenben és az örökkévalóságban.

Nagy ugrás (1Móz 41,39-44)

Felismerve, hogy Józsefben isteni szellem van, a fáraó kiengedte a börtönből, és kinevezte, hogy kormányozza a királyságot. Ez nagy ugrás volt – a kútból a palotába. A fáraó ezt mondta Józsefnek:

„Miután Isten mindezt neked adta tudtul, nincs hozzád hasonló értelmes és bölcs ember... Nézd, én téged egész Egyiptom felügyelőjévé teszek.”

És levette a fáraó a pecsétgyűrűt a kezéről, és József kezére tette, gyoicsruhába öltöztette, és aranyláncot tett a nyakába. Majd körülhordoztatta második kocsiján, és így kiáltottak előtte: „Térdre!”

Így tette őt egész Egyiptom felügyelőjévé. És ezt mondta a fáraó Józsefnek: „Én vagyok a fáraó, de nélküled még a kezét vagy lábát sem mozdíthatja senki egész Egyiptomban!” (1Móz 41,39.41-44).

A pecsétgyűrű a hatalom szimbóluma volt, a gyoicsruha a királyi dicsősége, az aranylánc pedig a megkülönböztetett tiszteleté. József mostantól „egész Egyiptom ura” volt (1Móz 45,9).

Ez előjelzi Isten Fíának felemelkedését a keresztről a trónra. Isten Szelleme Dávidon, a zoltárírón keresztül profétált:

A föld határáig mindenkinek eszébe jut az Úr, és megtérnek hozzá, leborul előtte mindenféle nép” (Zsolt 22,28).

Ézsaiás így jövendölt: „Az uralom az ő vállán lesz” (9,5). Pünkösd napján Péter kijelentette: „Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten” (Csel 2,36), később pedig ezt hirdette: „Az Isten őt fejedelemmé és üdvözítővé emelte fel jobbjára” (Csel 5,31). Pál azt bizonygatta, hogy Isten

...feltámasztotta őt a halálból, és jobbjára ültette a mennyekben, feljebb minden méltóságnál és hatalmasságnál, minden erőnél és uralomnál, sőt minden névnel is, amelyet segítségül hívnak, nemcsak ebben a világban, hanem az eljövendőben is. Az ő lábai alá vetett mindent, és őt tette mindenek felett való fővé a Gyülekezetben, amely az ő Teste, és teljessége annak, aki teljessé tesz mindent mindenekben” (Ef 1,20-23).

Pál az Ézsaiás 45,23-at idézve arra is emlékeztet minket, hogy az Úr elrendelte: „*Előttem fog meghajolni minden térd, és minden nyelv magasztalja az Istent*” (Róm 14,11). János apostol egy angyalt idéz, aki így örvendezik: „*A világ felett a királyi uralom a mi Urunké, az ő Krisztusáé lett, és ő fog uralkodni örökkön-örökké*” (Jel 11,15). A Szenvedő dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg (Zsid 2,9). „Az Emberfia, akit keresztre feszítettek, most a dicsőség fejedelme” (J. G. Deck). Egy napon meglátjuk őt, amint az egész teremtett világ dicsóíti. Micsoda örömteli nap lesz az!

Mindez azért történt, mert egy napon Isten iránti tiszteletből József ellenállt egy bűnös cselekedet kísértésének. Ha engedett volna, valószínűleg soha nem hallottunk volna róla többet; lezüllesztette volna ez a vonzó, de veszedelmes nő. Először Isten országát és igazságát keressük. Az Úr Jézus vissza fog térni, és a kegyelem teljességét hozza nekünk, és felemel minket, hogy a föld örökösei legyünk.⁶

„*Menjetek Józsefhez*” (1Móz 41,55)

A fáraó Józsefre bízta Egyiptom összes kincsházának kulcsát. Ha valakinek kenyérre volt szüksége, a fáraó azt mondta: „*Menjetek Józsefhez, és tegyétek azt, amit mond nektek!*” (1Móz 41,55).

Az Úr Jézus a mi Józsefünk. Ő az élő kenyér, amely a mennyből szállt le (Jn 6,51). A bölcsesség és tudás minden kincse benne rejlik (Kol 2,3). „Az Atya... kezébe adott mindent” (Jn 3,35). „*Megáldott minket mennyei világának minden szellemi áldásával*” (Ef 1,3).

A teljesség lakozik Jézusban, Urunkban,
Tartós bőség, amely minden igényt kielégít:
Az Atya jókedvében felszerelt egy raktárat,
Kincsekkel teli, hogy a szegényeknek adja.

– Fawcett

A fáraó szavai visszhangra találtak Mária tanácsában a kánai menyegzőn: „*Bármit mond nektek, tegyétek meg*” (Jn 2,5).

„*Térdre!*” (1Móz 41,43)

Miközben Józsefet körülhordozták a második kocsin, a fáraó emberei megparancsolták az embereknek, hogy hajtsanak térdet előtte. Mindenkinél térdet kell hajtania előtte. Potifár feleségének is. Milyen

megalázó fordulat! Potifárnak is térdet kell hajtania előtte – neki, aki börtönbe csukatta. Az egyiptomiaknak, akik gyűlöltek és megvetették a zsidókat, térdet kellett hajtania előtte. Mindenkinek térdet kell hajtania a megvetett és eltaszított előtt.

„*Térdre!*”, kiáltotta a hírnök, amikor Józsefet hivatali díszruhájába öltöztetve és jelvényeivel felékesítve a királyi kocsiban körülhordozták Egyiptom földjén. És jaj volt azoknak a férfiaknak és nőknek, akik nem hajtottak térdet a korábbi zsidó rabszolga előtt. A többiekkel együtt Potifár feleségének is térdet kellett hajtania azelőtt a férfi előtt, akit olyan gonoszul megpróbált tönkretenni. És meghajolnak majd Jézus Krisztus, Isten Fia előtt is azok a büszke térdek, akik „*azt hiszik, hogy teremtett lény*”, és mindent elkövetnek, hogy a világ azt higgye, Jézus nem az, akinek mondta magát, noha a Szent Szellem kinyilvánította, hogy „*testet öltött Isten!*” Vajon mi történik szent Személyének e hazug rágalmozóival, istenségének e tagadóival, ezekkel a szégyentelen ’fölsényes kritikusokkal’, akik úgy tesznek, mintha többet tudnának nála – azon a napon, mikor majd maguknak is térdet kell hajtaniuk előtte? Hogy hunyászkodnak majd meg a jelenlétében, amikor leül a trónjára ítélkezni, és nyilvánvalóvá teszi, milyen kíméletlen beszédek mondtak istentelenül ellene?⁷

Az Uralkodó királyi parancsot adott:

...hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, menyeeiké, földieké és földalattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére” (Fil 2,10-11).

Megtörténik – vagy most, vagy a Nagy Fehér Trónnál az ítélet napján. Megtörténik – vagy most és önként, vagy majd akkor, kényszer hatására.

Jézus neve előtt minden térd meghajlik,
Minden nyelv a dicsőség Királyának vallja;
Az Atya kedvét leli benne, ha Urunknak hívjuk,
Aki kezdettől fogva a mindenható Ige.

– *Caroline M. Noel*

Isteni szellem (1Móz 41,38)

Amikor József kifejtette tervét az éhínség hét esztendejére való felkészülésre, a fáraó elámult. Szolgáihoz fordulva ezt mondta: „*Találhatunk-e ehhez hasonló embert, akiben isteni szellem van?*” (1Móz

41,38). De honnan tudott ez a pogány uralkodó Isten Szelleméről? Talán amit mondott, túlment bibliai dolgokra vonatkozó ismeretein, mindenesetre igaz volt. József bölcsessége és szakértelme megmutatta, hogy Isten vele van, tanácsokkal látja el és hatalommal ruházza föl.

Mennyivel inkább igaz ez az Úr Jézusra. Bár örökre egy az Atyával, a Szent Szellem bemerítésekor reászállott, előkészítve Őt az előtte álló küldetésre (Mt 3,16, 17). Isten mérték nélkül adta neki a Szellemet (Jn 3,34).

Nyilvános működése kezdetén Ézsaiás csodálatos verseit (61,1-3) idézte, és önmagára vonatkoztatta:

Uramnak, az Úrnak Szelleme nyugszik rajtam, mert felkent engem az Úr. Elküldött, hogy örömhírt vigyek az alázatosoknak, bekötöztem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadon bocsátást a megkötözötteknek. Hirdetem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszúállása napját, vigasztalok minden gyászolót. Hamu helyett fejdísz adok Sion gyászolóinak, gyászfátyol helyett illatos olajat, a csüggedés helyett öröme néket. Igazság fáinak nevezik őket, az Úr ültetvényének: őt ékesítik.

Név minden más név fölött

Vajon helyes-e őt Jézusnak neveznünk, vagy mindig az Őt megillető névén – az Úr Jézus Krisztusnak – kell mondanunk? Talán azért idegenkedünk az egyszerű „Jézus” név használatától, mert halljuk, ahogy más hívők úgy emlegetik a nevét, ami számunkra túl gyakran ismétlődőnek, tiszteletlennek tűnik. De ne ítélkezzünk idejekorán! Azok a keresztyének lehet, hogy hűséges és szívből jövő áhítattal imádják őt.

Valójában az Írás is beszél arról, hogy egyszerűen Jézusnak is nevezhetjük. Néhány példa: Ef 4,21; 1Tesz 1,10; 4,14; Zsid 6,20; 7,22; 10,19; 12,2,24; 13,12; Jel 14,12; 17,6; 19,10; 20,4.

A Jézus név minden más név fölött áll. Ez a név egyetemes hódolatot és hitvallást parancsol. Vajon mellőznünk kell-e csak azért, mert mások helytelenül használják?

Nem tétovázunk használni a nevét énekeinkben. Meglepően sok szent ének szólítja Urunkat Jézusnak, és senki sem érzi úgy, hogy ez helytelen. – Bár jó, ha törekedünk a nagyobb tiszteletadásra.

Mi a következtetés? Bár helyénvaló Megváltónkat az Őt megillető néven szólítani, ne vonakodjunk olykor Jézusnak nevezni, feltéve, hogy tisztelettel tesszük.

Az új név (1Móz 41,45)

Az új név, amelyet a fáraó adott Józsefnek: Cáfénat-Panéah. A név jelentése bizonytalan. Egyesek szerint azt jelenti: „titkok felfedője”. Mások szerint „az élet fenntartója”. Josephus úgy tudta, hogy jelentése „a világ megváltója”. Mind helyénvaló, hiszen jól illenek Józsefre.

A világ végső és egyedülálló Megváltójának neve, amely minden más név fölött áll, Jézus. E név jelentését illetően nincs félreértés. Ez pedig: „Jahve Megváltó”. Új névként kapta a Golgotán véghezvitt tette révén. Soha nem kapta volna ezt a nevet, ha a mennyben maradt volna.

A pogány menyasszony (1Móz 41,45)

A megtiszteltetések közül, amelyekkel Józsefet elhalmozták, a legszebb ajándék Ászenat, a pogány menyasszony volt. Ő Pótiférának, egy pogány papnak, a fáraó egyik hivatalnokának a lánya volt. Nem volt tanácsos egy zsidó férfinak pogány nőt elvenni, de ebben az esetben Isten rendelte így. Fontos, hogy József akkor kapta menyasszonyát, amikor a testvérei a háttérben voltak, legalábbis ami a bibliai történetet illeti.

Józsefhez hasonlóan az Úr Jézus is az övéihez jött, de az övéi nem akarták befogadni. Mint már korábban említettük, nagyobb hitet talált egyes pogányokban, mint némely zsidóban. Ezért van, hogy a Gyülekezet, Jézus menyasszonya többnyire nem zsidókból áll, akik megváltó hitre jutottak Jézusban. Ez nem azt jelenti, hogy Isten végzett Izráellel. Jelenleg azonban Isten félretette Izráelt, és elsősorban a népek (pogányok) közül hív el egy népet az Ő nevére. Egy menyasszonyt sem vettek még ilyen magas áron, mint a kihívott Gyülekezetet.

Atyád, kegyes szeretetében
Elengedett maga mellől;
Te pedig megaláztad magad, hogy odafent
Ilyen áron szerezz magadnak menyasszonyt.

– Mary Bowley Peters

A szenvedésből a dicsőségbe (1Móz 41,43)

Amikor Józsefet mint Egyiptom urát látjuk, könnyen elfelejtjük mindazt a szenvedést, amin átment – először a saját testvéreitől, majd rosszindulatú, hálátlan emberektől Egyiptomban.

Nem ugyanez történt-e az Úr Jézussal? Péter elmondja, hogyan prófétált az Ószövetség „a Krisztusra váró szenvedésekről és az ezeket követő dicsőségről” (1Pt 1,11). A keresztnek meg kell előznie a dicsőséget. Először jön az áldozati oltár, csak utána a trón.

A fáradhatatlan utazó (1Móz 41,45)

Davis megjegyzi: „Az ember önkéntelenül elcsodálkozik József zseniális szervezőképességén, nem is beszélve arról a határtalan energiáról, mellyel beutazta az egész országot, készülődve az éhínségre.”⁸

Az Isten áldásával végzett ügyes irányítás eredményeként „gazdagon termett a föld” (41,47). „József így annyi gabonát halmozott föl, mint a tenger homokja, olyan sokat, hogy végül már nem is vették számba, mert száma sem volt” (41,49).

József utazásai a fiatal Názáreti hároméves utazásaira emlékeztetnek Galileában, Pereában és Júdeában, annak a cselekedeteit végezvén, aki elküldte őt, amíg nappal van (Jn 9,4). Atyja egyfolytában munkálkodott, és neki is ezt kellett tennie (Jn 5,17). Különösen Márk evangéliuma mutatja be úgy, mint a fáradhatatlan Szolgát, akinek minden napját a hittel és szeretettel végzett munkálkodás tölti ki.

Az Úr Jézus a nagy Gyűjtő, aki megszámlálhatatlanul sok embert hív el minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből, megváltva őket drága vérével.

Felejsél és légy termékeny (1Móz 41,51-52)

Józsefnek két fia volt, Manassé és Efraim. Manassé azt jelenti „feledés”. Isten elfeledtette Józseffel szenvedéseit, bánatát és az ellene elkövetett gaztetteket. Efraim azt jelenti „termékenység”. Isten termékennyé tette Józsefet. Ahelyett, hogy neheztelt és keménnyé, megkeseredetté és cinikussá vált volna, jól ment a sora és eredményesen munkálkodott Istenért. Ebből az a tanulság, hogy el kell felejtenünk az ellenünk elkövetett rossz tetteket, ha gyümölcsözők akarunk lenni Istennek.

Soha senki sem volt olyan megbocsátó és elfelejtő, mint a Megváltó. Még szenvedése órájában is így kiáltott fel: „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek*” (Lk 23,34). Soha senki sem volt olyan megbocsátó és termékeny, mint ő. Termékeny volt utódaiban. Az Ézsaiás 8,18-ban ezt mondja: „*Én pedig és e gyermekek, akiket az Úr adott nékem...*” Számtalan fiát vezetett dicsőségre (Zsid 2,10). Azok, akik megfeszítették, azt hitték, hogy nem lesznek utódai, mivel nőtlen férfiként halt meg, de Ézsaiás diadalmasan jelentette ki: „*Mégis meglátja utódait, sokáig él. Az Úr akarata célhoz jut vele*” (53,10b).

Éhínség (1Móz 41,54)

Az éhínséget nem Isten küldte. Tőle semmi rossz nem származik. De megengedte, hogy bekövetkezzék, és tökéletesen irányította az időzítését. Pontosan akkor kezdődött, amikor József megjósolta. Világszerte pusztított, de József előkészületei megfelelőek voltak, mert abban a núlusi országban bőségesen volt kenyér és tartalék.

Hasonlóképpen az Úr Jézus minden jövendölése valóra válik. Soha egyetlen szava sem megy füstbe. Megjövendölte, hogy dicsőséges eljövetele előtt a világot hétévi nyomorúság sújtja. Ez biztosan bekövetkezik, de az Úr Jézusban való hit biztonságot nyújt. Miként az éhínség azután következett be, hogy József menyasszonyt kapott, ugyanúgy a hétévi nyomorúság is akkor kezdődik majd, miután Jézus Krisztus fogadja menyasszonyát az Elragadtatáskor. Ezt szem előtt tartva figyeljük meg, hogy következnek József életének időszakai, a történelem és jövendölés alábbi eseményeit sugallva:

- a bőség hét esztendeje: a Gyülekezet jelenlegi korszaka
- József pogány menyasszonyt kap: a Gyülekezet elragadtatása a nyomorúság előtt
- az éhínség hét esztendeje: a nyomorúság hét esztendeje
- József megismerteti magát testvéreivel: Krisztus második eljövetele ezeréves uralmát megelőzően, amikor az Úr újra összegyűjti Izrael népét ősei földjén
- gondoskodása testvéreiről Gósenben: a Messiás ezeréves uralma, amikor nagy szeretettel gondoskodik az övéiről

Az éhínség eszköz volt Isten kezében, hogy kiürítse Jákób házának éléstárát, és mozgásba hozza a szekér kerekeit, hogy fiait Kánaánból Egyiptomba vigyék, és végül a testvérek és Jákób egész családja találkozzék Józseffel. Ez csak első volt a megpróbáltatások és csapások sorozatában, amelyeket Isten azért tervelt ki, hogy Jákób tíz fia bevallja bűnét, és helyreállítsák a testvéri viszonyt elidegenített öccsükkel.

Harmincévesen (1Móz 41,46)

Vajon véletlen egybeesés volt, hogy József harminc éves volt, amikor a fáraó elé állt, és elkezdte a birodalom szolgálatát? Vagy Isten Szellemének műve volt, aki Mózes első könyvét írta, és irányította József életét, hogy az Úr Jézus előképévé váljék? Lukács elmondja nekünk, hogy „*Jézus mintegy harminc esztendő volt, amikor elkezdte működését*” (Lk 3,23). A harminc éves kor Isten sok emberének életében válságos időszak. Ez az a kor, amikor megkérdezzük, „Mit kezdjek az életemmel? Szövögessen életem fonalát, vagy Istennek tetsző életet éljek?” Megkóstolták, hogy mit kínál az élet, és valami jobbat szeretnének.

Bőség mindenki számára (1Móz 41,57)

A bőség esztendei után elkövetkezett az éhínség ideje. A bőség hét esztendeje „*az Úr kedves esztendejét*” jelképezi, míg az éhínség hét esztendeje „*az Úr bosszújának napját*” (Ézs 61,2). Amikor Jézus a názáreti zsinagógában beszélt, az Úr kedves esztendejét hirdette. Ez az a kor, amelyben mi is élünk, és amely első eljövételével kezdődött.

Emberek seregei jöttek az éhínség sújtotta országokból, hogy gabonát vegyenek Egyiptomban. Egyiküket sem utasították vissza.

Most halljuk az Úr Jézust, amint kinyilatkozza: „*Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha*” (Jn 6,35). Évszázadokkal később a meghívás még mindig érvényes: „*Jöjjetek, vegyetek és egyetek... nem pénzért és nem fizetségért!*” (Ézs 55,1). Jelezted-e, bevallva lelki éhségedet, hogy Krisztus táplálékából, az élő kenyérből akarsz részesülni?

4. fejezet

JÓZSEF TESTVÉREINEK ELSŐ UTAZÁSA EGYIPTOMBA

A 39-41. fejezetekben nincs szó Jákóbról és a testvérekről. Ők félre voltak állítva, de mint látni fogjuk, nem örökre. A színhely most áttevődik Egyiptomból Kánaánba. Az egész világot sújtó éhínség idején József apja hallotta, hogy Egyiptomban bőségesen van élelem. Tehát elhatározta, hogy elküldi fiait – Benjámin kivételével –, hogy vásároljanak gabonát. Nem volt más választásuk – vagy vásárolnak vagy éhen halnak.

Megérkeztek Egyiptomba, és a kormányzóhoz mentek, nem tudván, hogy az öccsük. Ő először keményen beszélt velük, és kémkedéssel vádolta őket. Mintha vaktában nyilat lőtt volna ki, megkérdezte őket, hogy él-e még az apjuk, és van-e még egy testvérük (43,7). Egy kérdés sem lehetett volna nyugtalanítóbb!

A testvérek Izráel népét jelképezik a jelenben. Ők félre vannak állítva, de nem örökre. Vakság lett úrrá rajtuk, mert nem fogadták el a Messiást. Pál mondja:

...Az ő gondolkozásuk eltompult, mert az Ószövetség felolvasásakor ugyanaz a lepel mind a mai napig felfedetlenül megmaradt... Sőt, mindmáig, valahányszor Mózeset olvassák, lepel van a szívükön” (2Kor 3,14-15).

Amikor azonban az Úr visszatér, hogy uralkodjék, és ők befogadják, a lepel „Krisztusban tűnik el... Ha majd megtérnek az Úrhoz, elvétetik a lepel” (2Kor 3,14, 16).

Nyomorúság, amelynek célja van (1Móz 42-45)

Valószínűleg huszonöt év telt el, mióta testvérei a kútba dobták Józsefet. Most kezdődik a megpróbáltatás és nyomorúság időszaka a tíz férfi számára, amit azért tervezett ki Isten, hogy rávegye őket bűnük

megvallására és a bűnbánatra. József már valószínűleg megbocsátott nekik a szívében, de nem akarja megmondani nekik, amíg be nem vallják bűnüket.

Mindez Izrael törzsei szétszóródásának és a hét nyomorúságos esztendőnek az előjele, amit el kell szenvedniük, mielőtt a Messiás visszatér, hogy uralkodjék (Jer 30,7; Mt 24,3-31). Addig dolgozik a lelkiismeretükön, amíg rá nem tekintenek arra, akit átdöftek, és úgy nem gyászolják, ahogy az egyetlen gyermeket szokták (Zak 12,10).

Manapság nagy a zavarodottság a megbocsátást illetően. Egy anya elmegy a börtönbe, és elmondja lánya elítélt gyilkosának, hogy megbocsát neki. Helyes ez? A gyilkos nem vallotta be bűnét, és nem kérte a megbocsátást. Mi a helyes eljárás az Írás szerint?

Ha valakinek ártottak, szívében bocsásson meg a tettesnek, de ezt ne mondja meg neki. Ezzel csak bátorítaná gonoszságában. Mintha azt mondaná, hogy tette nem volt komoly.

A következő lépés az elkövető megfeddése: „*Ha vétkezik ellened testvéred, figyelmeztess...*” (Lk 17,3). Ennek legjobb módja, ha megmutatjuk neki a Bibliában, hogy milyen bünt követett el. Akkor használjuk jól a törvényt, ha rábizonyítjuk valakire a bünt (1Tim 1,8).

A sértett ne mondja meg a tettesnek, hogy megbocsátott neki, amíg az meg nem bánta tettét. „*Ha vétkezik ellened testvéred, figyelmeztess, és ha megbánja, bocsáss meg neki*” (Lk 17,3).

Látjuk, hogy József e szerint jár el a testvéreivel való bánásmódban. Nem ismertette meg magát előttük, amíg be nem vallották bűnüket.

Az emberek helytelenül következtetnek arra, hogy amikor az Úr Jézus ezt kérte: „*Atyám, bocsáss meg nekik*”, automatikusan megbocsátott ellenségeinek. Ez nem így van, Júdásnak nem bocsátott meg. Az ima csak azokra vonatkozik, akik megbánták tettüket.

A fel nem ismert testvér (1Móz 42,8)

Amikor József testvérei meglátták őt első látogatásuk alkalmával, nem ismerték fel. Igaz, hogy mindnyájan huszonöt évvel idősebbek voltak, de talán észrevehettek volna valamilyen családi hasonlóságot, ami nyomra vezethette volna őket a kilétét illetően. De az Írás hallgat erről. A legkisebb utalás sincs arra, hogy sejtették volna a vérrokonságot.

Ez világosan mutatja a zsidó nép állapotát Krisztus első eljövetele-

kor. Nagyrészt elutasították a Messiást, noha családfája révén törvényes joga volt Dávid trónjára (Mt 1). Elutasították, noha véghezvitte azokat a csodákat, amelyeket a Messiásról jövendöltek. Elutasították, noha sok más messiási jövendölés is teljesült benne.

Mindezek ellenére zsidó testvérei többsége nem ismerte fel. Nem fogadta el mint Messiását. Mivel lepel van a szemük előtt, amikor az Ószövetséget olvassák (2Kor 3,14-15). Elvakultak, ahogy Ézsaiás megjövendölte a 6,9-10 versekben. Ez Isten ítélete fölöttük.

Amikor egy zsidó az Úrhoz fordul, a lepel lehull (2Kor 3,16), és a messiási Írások felragyognak számára. De a lepel a nép mint egész szeme előtt marad, míg az Úr vissza nem tér hatalomban és dicsőségben.*

Ismerős arcok (1Móz 42,8)

Mint már említettük, bár idősebbek lettek, a családi hasonlóságnak meg kellett maradnia. Az Úr megáldotta Józsefet a felismerés különös képességével. Testvérei nem ismerték fel, de ő felismerte őket.

Amikor Jézus eljött a földre, népe nem vette észre, hogy ki is ő valójában. Ezt mondta Fülöpnek, egyik legelső tanítványának: „*Annyi ideje veletek vagytok, és nem ismertél meg engem, Fülöp?*” (Jn 14,9). De ő ismerte őket, és tudta róluk, hogy hitetlenek vagy az ő igazi juhái-e (Jn 10,27). Egy alkalommal ezt mondta a farizeusoknak: „*Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat*” (Jn 8,19).

Zaklatott lelkiismeret (1Móz 42,21)

Először József előtt testvérei térdet hajtottak, ahogy azt megjövendölte, amikor saját álmát magyarázta (1Móz 37,8). Figyeljük meg, milyen módszerrel ébresztette fel lelkiismeretüket.

Amikor elmondták, hogy élelmet vásárolni jöttek, kémkedéssel vádolta őket. Mikor József apja parancsára a pusztában felkereste a testvéreit, joggal vádolhatták volna őt kémkedéssel (1Móz 37,17-18). Felsorolva családtagjaikat, ezt mondták: „*A legkisebb most apánknál van, egyikünk pedig nincs meg*”. A legfiatalabb említése alkalmat

---

* A jelenlegi korszakban a zsidóknak is, mint minden más embernek, egyénenként kell az Urat elfogadnia. „Mint egész” egyetlen nép sem fordul az Úrhoz. A névleges keresztyén népek sem.

adott a kormányszónak, hogy követelje tőlük, hozzák elé Benjámint. Az a kétértelmű megjegyzés, hogy „*egyikünk pedig nincs meg*”, arra adott alkalmat, hogy ezt a hírt is megpengesse.

A kormányzó elrendelte, hogy az egyik testvér menjen haza, és hozza el a legfiatalabb testvért, miközben a többiek börtönben maradnak. Ez elég volt ahhoz, hogy kétségbe essenek. Ha elszakítják Benjámint apjától, az Jákób halálát jelentheti. Miután három napot a börtönben töltöttek, Egyiptom ura módosította a feltételeket. Az egyik testvér maradjon a börtönben, a többiek pedig menjenek vissza Kánaánba a legfiatalabb testvérért. Arra a gondolatra, hogy Benjámint el kell venni az apjától, aki még mindig szomorkodott József elvesztése miatt, pánikba estek, és megzavarodtak.

Korábban egy kútba dobták Józsefet, körülbelül három napra. A börtönben töltött három nap alatt volt idejük összehasonlítani saját szenvedésüket azzal, amit testvérükkel tettek.

A kormányzó ügyesen taktikázott, hogy felfrissítse emlékezetüket, felébressze lelkiismeretüket, és kutassák szerencsétlen helyzetük okát. „Hogy felébressze alvó lelkiismeretüket, József a lehető legpontosabban azt tette velük, amit azok vele” (F. B. Meyer). A módszer bevált. Először egymás között ismerték be bűnüket:

Bizony, a testvérünkért bűnhődünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könyörgött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol minket ez a nyomorúság (1Móz 42,21).

Vérontásban való bűnösség (1Móz 42,22)

Rúben követte testvéreit a bűn beismerésében:

Megmondtam nektek, hogy ne vétkezzetek a gyermek ellen, de ti nem hallgattatok rám, és most az ő vérét keresik rajtunk” (1Móz 42,22).

A vérontásban való bűnösség említése szomorú emlékeket idéz. Eszünkbe juttatja a dühös csöcseléket, amint így kiált Pilátushoz: „*Szálljon ránk és gyermekeinkre az ő vére*” (Mt 27,25).

Rúben szavai a bűnbánatot bizonyítják a testvérek között. Ez annak az időnek az előjele, amikor Izráel rátekint a Messiásra, akit átdöfték, és a legmélyebb bánattal gyászolja (Zak 12,10).

Nincs titok (1Móz 42,23)

Valószínűleg azt gondolták, hogy a kormányzó született egyiptomi, aki nem ért héberül. Végül is tolmácsot használt. De ő tisztán értette őket, amikor egymás között beszélgettek. Hallotta, amint bevallották, milyen gyalázatosan bántak vele.

Urunk is tudta, hogy az emberek mit mondtak titokban. Amikor a tanítványok egymás között a kovászról vitatkoztak, tudta, hogy mit mondanak (Mt 16,7-8). Amikor az írástudók maguk között egyetértettek abban, hogy az Úr istenkáromlást követett el, mert megbocsátotta a bűnöket, minden szóról tudott (Mk 2,8). Máskor még azt is tudta, hogy mit gondolnak (Mt 12,14-15, 25; 27,18; Lk 6,8; 9,46-47).

Irgalom és kegyelem (1Móz 42,25)

Annak ellenére, hogy József keményen beszélt velük (1Móz 42,7), ellátta őket gabonával, pénzzel és útravalóval. Simeon, akit gyakran az egyik legkegyetlenebbnek tartanak, börtönben maradt, míg a többiek elindultak hazafelé. Ne felejtjük el, hogy Simeon volt a jelenlévők közül a legidősebb, amikor Józsefet eladták a midjániaknak.

József bőszeges gondoskodása az Úr Jézus Krisztus nagylelkűségére emlékeztet minket. Bár gazdag volt, miértünk szegénnyé lett, hogy mi gazdaggá lehessünk (2Kor 8,9). Úton hazafelé az egyik testvér megtalálta a pénzét a zsákjában. Ez nyugtalanította. A kormányzó vajon lopással fogja vádolni? De még aggasztóbb volt, amikor a többiek otthon kiürítették a zsákjukat, és ők is megtalálták a pénzüket. Ez kétségbe vonta azt az állításukat, hogy becsületes emberek. A kormányzó elgondolása, hogy bűnbánatra bírja őket, továbbra is jól működött.

A feszültség csak tovább nőtt, amikor elmondták Jákóbnak, hogy Benjámint magukkal kell vinniük. A kormányzó ragaszkodott hozzá. Az öregember úgy viselkedett, ahogy sejtették: lesújtotta a bánat. Nem akart lemondani legfiatalabb fiáról. Rúben megígérte, hogy kezeskedik Benjámin visszatéréseért, és saját két fia életét ajánlotta föl büntetésül arra az esetre, ha kudarcot vallana. De ez sem használt. Jákób makacs volt. Csak akkor engedett – és akkor is csak vonakodva –, amikor az éhínség komolyabbra fordult, és Júda kezességet vállalt Benjáminért.

Az idős patriarcha gyümölcsöt, diót, balzsamot, mézet és fűszereket küldött az egyiptomi kormányzónak. A visszaküldött pénzt pedig megduplázta.

5. fejezet

JÓZSEF TESTVÉREINEK MÁSODIK UTAZÁSA EGYIPTOMBA

Az egyetlen út (1Móz 41,55)

Az éhínség sújtotta világban József volt a menekülés egyetlen útja. Ő volt az egyetlen remény, az életet megtartó kenyér egyetlen forrása.

József itt tökéletes előképe az Úr Jézusnak, aki ezt mondta: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem mehet az Atyához, csakis én általam*” (Jn 14,6).

Péter hasonlóképpen emlékeztet:

Nincs üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnének (Csel 4,12).

Mert más alapot senki sem vehet a meglevőn kívül, amely a Jézus Krisztus (1Kor 3,11).

Manapság az emberek azt gondolják, hogy szüklátókörrőség azt mondani, hogy Krisztus az egyetlen út Istenhez. De érvelésük nem változtat a tényeken. Ha bármilyen más módon megmenekülhattünk volna, akkor Isten bizonyára nem küldte volna el saját Fiát, hogy meghaljon érettünk. Nem fizette volna ezt a nagy árat, ha kisebb ár is elég lett volna. Ha bármilyen más módon megmenekülhattünk volna, akkor Krisztus fölöslegesen áldozta fel az életét (Gal 2,21).

Meghívás a lakomára (1Móz 43,16)

Amikor a kormányzó meglátta bátyjait és Benjámint, elrendelte, hogy gazdag lakomát tálaljanak fel a számukra. Ő egyedül ült egy asztalnál. Testvérei külön ültek egy másik asztalnál. Az egyiptomiak is külön ültek. Ez furcsa fordulat: Az egyiptomiak utálatosnak tartották a hébereket. Általában éppen a zsidók nézték le a pogányokat.

A testvérek félreértették a kormányzó indítékait és szándékait, azt gondolván, hogy meg akarja büntetni őket a zsákjaikban talált pénz

miatt. Ezért hosszasan magyarázkodtak a felügyelőnek, hangoztatva ártatlanságukat. Az biztosította őket, hogy nincs mitől félniük.

Így lesz ez Izráel népével is egy napon. A Messiás nem fogja elutasítani vagy eltaszítani őket. Még nem mondott le ősi, földi népéről. Az Ábrahámnak tett ígéreteknél be kell teljesülniük. Addig is arra vár, hogy megkegyelmezessen Izráelnek (Ézs 30,18).

Beteljesült álmok (1Móz 43,23-26)

Miután József elrendelte, hogy Simeont engedjék ki a börtönből, a testvérek találkoztak a kormányzóval, és meghajoltak előtte, beteljesítve huszonöt évvel korábbi álmait. Lehet, hogy a kénékre és csillagokra gondoltak. József látta, ahogy Isten tervének fogaskerekei egymásba illeszkednek. Észrevette, hogy az események szikráznak a természetfelettől. Közel volt a végkifejlet.

Ez utalás arra az időre, amikor Izráel maradéka elismeri, hogy az Úr Jézus a Messiása. Talán már látjuk is e dicsőséges tetőpont közeledését, hiszen példátlanul sok zsidó ember fordul Jézus mint Messiása felé. Az utóbbi néhány évben ezt többen tették meg, mint a megelőző 1900 évben.

Örömkönnyek (1Móz 43,30)

József elérékenyült, különösen Benjámint látván. Keresett egy magányos helyet, ahol kisírhatta magát. Józsefet hat másik alkalommal látjuk sírni. Először, amikor hallotta, hogy bátyjai egymás között egyetértettek, hogy milyen rosszul bántak vele (1Móz 42,24). A többi alkalom: amikor másodszor utaztak Egyiptomba, és József arra készült, hogy felfedje kilétét előttük (1Móz 45,2); amikor átölelte Benjámint (1Móz 45,14); amikor megcsókolta a többi fivérét (1Móz 45,15); amikor meghalt az apja, Jákób (1Móz 50,1); és végül amikor testvérei arra kérték, hogy bocsásson meg nekik (1Móz 50,17).

Évszázadokkal később a Szomorúság Embere sírt Lázár sírjánál (Jn 11,35). Siratta Jeruzsálem városát, mondván: „*Én akartam..., de ti nem akartátok*” (Lk 19,41; Mt 23,37). És sírt a Gecsemáné kertben (Zsid 5,7):

Ő testi élete idején könyörgésekkel és esedezésekkel, hangos kiáltással és könnyek között járult az elé, akinek hatalma van arra, hogy kiszabadítsa őt a halálból. És meghallgattatott istenfélelméért.

A kert itt nincs kifejezetten említve, tehát lehetséges, hogy a kereszten való szenvedéseiről van szó.

A kormányzó koruk szerint ültette őket az asztalhoz. A férfiak elcsodálóztak. Honnan tudta, ki a legidősebb, és aztán hogyan következnek egészen a legfiatalabbig? Úgy tűnt, hogy előtte semmi sem marad rejtve.

Benjámin ötször akkora adagot kapott, mint a többiek (1Móz 43,34). Később Benjámin öt öltözet új ruhát és 300 ezüstöt kapott, talán ötször annyi pénzt* (1Móz 45,22). Korábban zokon vették, hogy Józseffel kivételeznek; most azt látták, hogy Benjámin mindenből többet kap. Vajon ez múltbeli irigységükre emlékeztetve bántotta a lelkiismeretüket? Vajon elmúlt-e a féltékenységük?

Bár bámulatba ejtő volt, ahogy a kormányzó sorba ültette testvéreit, még bámulatosabb lesz, ahogy a Messiás kiválogatja majd Izrael törzseit, amelyek sokáig szét voltak szórva a pogány népek között. Második Eljövetelekor újra összegyűjti a zsidókat Etiópiából, Kínából, Indiából, Japánból és a többi országból, amíg mind a tizenkét törzs vissza nem tér hazájába.

A végső próbatétel (1Móz 44,6-34)

A hazafelé vezető úton sötét felhők gyülekeztek a fejük fölött! A kormányzó intézkedett, hogy ezüstserlegét tegyék Benjámin zsákjába. Majd amikor a testvérek elindultak hazafelé, megparancsolta a felügyelőjének, hogy érje utol őket, és vádolja meg őket lopással. Úgy állította, hogy magaviseletük hálátlanság volt mindazért a szívességgért, amit nekik tett.

A testvérek hangoztatták ártatlanságukat, és elhamarkodottan azt mondták, hogy ha a felügyelő megtalálja a serleget valamelyikük zsákjában, a tettes haljon meg, a többiek pedig legyenek a fáraó rab-szolgái. Ez meggondolatlan fogadkozás volt.

A keresés elkezdődött, zsákról zsákra, a legidősebbtől le egész Benjáminig. Képzeljük el a növekvő rémületet, ahogy a keresés egyenként kiszűri Rúbent, Simeont, Lévit, Júdát, Zebulont, Issakárt, Dánt, Gádot, Ásért, Naftálit. Már csak Benjámin maradt. A felügyelő persze megtalálta a kormányzó ezüstserlegét, amelyet titokban maga

---

* Az is lehet, hogy a többiek nem kaptak pénzt.

rejtett Benjámin zsákjába. Azt mondta, hogy a kormányzó ezt használja jóslásra.

[Ez a jövendölés egy formája volt természetfeletti erők segítségével. Például: A médium olajat úsztat a víz felszínén, majd értelmezi az olajfolt alakját és mozgását. A jóslást később megtiltotta a törvény (5Móz 18,10-11).]

Ez volt a legrosszabb, ami történhetett, a lehető legrosszabb fordulat. Azt jelenthette, hogy Benjáminnak meg kell halnia (1Móz 44,9), hogy a testvérek rabszolgák lesznek (44,9), hogy Rúben két fia meghal (42,37), hogy Júdát egész életében hibáztatni fogják, mert kudarcot vallott mint kezes (43,9), és hogy Jákób meghal bánatában (42,38).

A jövendölő serleg (1Móz 44,5)

Sok keresztyén összevonja a szemöldökét, amikor azt olvassa, hogy József ezüstserleggel jóslott. Mit keres az ilyen okkult dolog Isten Igéjében?

Emlékezzünk vissza, hogy a testvérek azt hitték, hogy a kormányzó (a testvérük) egyiptomi, és a pogány hivatalnokoknak lehetett jövendölő serlegük a titkok felfedésére. A kormányzó már figyelemre méltó tudásról tett bizonyosságot ezekről a kánaáni emberekről. Honnan vette ezt a tudást? Talán ezüstserlege magyarázat lehetett a testvéreknek. De volt a serlegnek sötét oldala is? Használhatta-e a kormányzó arra, hogy megtudja, hogyan bántak hiányzó testvérükkel? Ily módon vajon leleplezheti-e bűneiket?

Az Úr Jézusnak nincs szüksége jövendölő serlegre. Ő mindentudó. Életünk számára nyitott könyv. „*Mindenki mezítelen és fedetlen az ő szeme előtt. Neki kell majd számot adnunk*” (Zsid 4,13).

Bár határtalanul dicsőséges és dicsőségesen hatalmas,
Isméri minden homokszem történetét.

Jézus életében két pohárnak volt fontos szerepe. Az egyikről ezt mondta: „*Vajon nem kell kiinnom azt a poharat, amelyet az Atya adott nekem?*” (Jn 18,11). Ez szenvedése és halála volt a Golgotán. A másik az a pohár, amely az Új Szövetséget jelképezi a saját vérében, amelyet miértünk ontott ki (Lk 22,20).

Visszatérve a városba, a testvérek földre borultak a kormányzó

előtt, és irgalomért esedeztek. A kormányzó ítéletét mérsékelte a könyörület. Úgy rendelkezett, hogy Benjámint legyen a rabszolgája, a többiek pedig menjenek haza.

Ezután Júda mint kezes őszintén elmondta az egész történetet. Sir Walter Scott mondta, hogy ez a beszéd „a valódi ékesszólás legtökéletesebb fennmaradt példája.”

Először Júda elmondta Benjámint Egyiptomba jövetelének történetét. A kormányzó megkérdezte, hogy a testvéreknek van-e apjuk vagy másik fiútestvérük. Azt felelték, hogy van egy idős apjuk, egy öccsük (Benjámint), és egy másik öccsük (József) meghalt. (Júda nem sejtette, hogy a „halott” testvérrel beszél.) Az apa különösen szerette Benjámint, mert ő volt Ráhel egyetlen élő gyermeke.

Júda folytatta. Amikor a kormányzó korábban ragaszkodott hozzá, hogy Benjámint Egyiptomba jöjjön, a testvérek tiltakoztak, mivel ez apjuk halálát okozhatja. Korábban érzéketlenek voltak apjuk és József öccsük iránt. Most minden megváltozott. Mély szeretet és törődés hatotta át őket.

A kormányzó hajthatatlan volt. Benjámint jönnie kell, vagy nem kapnak több segítséget Egyiptomból. Soha nem látják többé a kormányzót. Így hát visszatértek Kánaánba, és közölték a hírt Jákóbbal. Ettől az idős patriarcha rémületbe esett. Emlékeztette őket, hogy Ráhel nevű felesége két fiút szült, és az egyiket valószínűleg egy állat ölte meg. Júda mindezt elmondta a kormányzónak. A „halott” fiú saját gyászjelentését hallgatta. Jákób azt mondta, hogy ha elviszik tőle Benjámint, belehal a bánatba. Apjuk iránt érzett szeretetük arra készítette a testvéreket, hogy Benjámint esedezzenek.

Júda elmondta, hogyan jutottak túl a holtpontra, amikor felajánlotta, hogy kezeskedik öccsükért. Ha Benjámint nem tér vissza apjához, Júda viseli a felelősséget.

Befejezve Benjámint Egyiptomba jövetelének történetét, Júda felajánlotta, hogy öccse helyett maga lesz rabszolga, ha a kormányzó elengedi Benjámint. Erdman megjegyzi:

Korábban kegyetlenek, szívtelenek, féltékenyek, erőszakosak voltak. Most hajlandók meghalni egymásért. Egyszer összetörték apjuk szívét a vérfoltos ruhával. Most valódi szeretetre és együttérzésre jutottak az idős patriarcha iránt.⁹

Júda vallomása őszinte volt. Nem próbált mentegetőzni, áthárítani a felelősséget, elkendőzni gonoszságukat, vagy elhallgatni az igazságot. Igazi bűnbánatot tanúsított, olyat, amelyet Krisztus kíván: istenfélő bűnbánatot, amely szabaduláshoz vezet (2Kor 7,10). Mielőtt sor kerülhet a megbékélésre, teljes, szívből jövő és fájdalmas bűnbánatra van szükség.

Júda kezesként betöltött szerepe Krisztus kezességére emlékeztet. Júda felajánlotta, hogy kezeskedik Benjáminért. Benjámin helyett ő maga lesz rabszolga, hogy Benjámin visszatérhessen apjához.

Az Úr Jézus más értelemben Kezes. Ő egy új és jobb szövetség kezes (Zsid 7,22). A régi szövetség a törvény volt. Gyenge volt annyiban, hogy bár megmondta Izráel népének, mit kell tennie, de nem adott hozzá erőt. Az új szövetség azt mondja meg, hogy Isten mit fog tenni. A régi szövetség kőtáblákra volt írva. Az új szövetség az emberek elméjébe és a szívükbe lesz írva. Más szavakkal: Hajlandók lesznek engedelmeskedni az Úrnak, nem a büntetéstől félve, hanem az Úr iránti szeretetből.

Ez lesz az a szövetség, amelyet Izráel házával ama napok múltán kötök, így szól az Úr; törvényeimet elméjükhöz adom, és szívükbe írom azokat, és Istenük leszek, ők pedig az én népemé lesznek (Zsid 8,10).

Vegyük észre, hogy az új szövetség Izráel házával kötött. Mindazonáltal a mai hívők élvezik néhány előnyét:

Mert irgalmas leszek gonoszágaikkal szemben, és bűneikről nem emlékezem meg többé (Zsid 8,12).

Az Úr Jézus kezes abban az értelemben, hogy keresztülviszi mindazt, ami az új szövetségben megígértetett. Ez második eljövételkor következik be, amikor Izráel az Úr felé fordul, és élvezi ezeréves uralmát.

Mostanáig a testvéreket egyik megpróbáltatás a másik után érte. Csapás csapást követett. „Olyan..., mint mikor valaki oroszlán elől fut, és medve támad rá, vagy bemeleg a házba, kezével a falhoz támaszkodik, és kígyó marja meg” (Ám 5,19). Isten mondja:

Rátámadok Efraimra, mint az oroszlán és Júda házára, mint az oroszlánkölyök. Én magam tépem szét, aztán elmegyek, és elviszem menthetetlenül (Hós 5,14).

Arra vár, hogy azt mondják:

Jöjjetek, térjünk meg az Úrhoz, mert ő megsebez, de meg is gyógyít, megver, de be is kötöz bennünket (Hós 6,1).

Gondoljunk azokra a dolgokra, amik felébresztették lelkiismeretüket:

- Amikor József kémkedéssel vádolta őket (1Móz 42,9), visszaemlékeztek, mennyire zokon vették, amikor ő „kémkedett” utánuk.
- Azt mondták: „*Becsületesek vagyunk*”. Valóban? Akkor miért hazudtak az apjuknak József eltűnésével kapcsolatban?

Amikor beszámoltak Józsefnek, azt mondták: „*Egyikünk pedig nincs meg*” (1Móz 42,13.32). Ennél a mondatnál biztos nagyot nyeltek.

- József három napra börtönbe záratta őket (1Móz 42,17), hogy emlékeztesse őket arra, hogyan tartották fogva őt egy kútban.
- József azt kívánta, hogy hozzák magukkal legfiatalabb testvérüket, amikor visszatérnek Kánaánból (1Móz 42,20, 34). Most Benjámin állt legközelebb apja szívéhez, átvette József helyét.
- Amikor hazatértek, hogy magukkal vigyék Benjámint, nagy riadalommal tapasztalták, hogy a pénz, amit gabonavásárlásra használtak, a zsákjukban van (1Móz 42,27, 35). Inkább csalóknak tűntek, mint becsületes embereknek.
- Hazafelé Kánaánba, Benjámin megtalálta zsákjában a jövedlő serleget (1Móz 44,12).

Vajon nem Izráel népének története-e ez, amelyben egyik válság követi a másikat? Egyik nép sem szenvedett annyit, mint Isten ősi, földi népe. De eljön a nap, amikor „*üdvözülni fog az egész Izráel, ahogyan meg van írva: Eljön Sionból a Megváltó, eltávolítja a hitetlenséget Jákób házából*” (Róm 11,26).

6. fejezet

JÓZSEF FELFEDI KILÉTÉT

Jöjjetek közelebb (1Móz 45,4)

A megpróbáltatás véget ért. A kormányzó módszere sikeres volt. A testvérek megbánták bűneiket. A vallomás visszaállította testvéri viszonyukat.

A kormányzó megparancsolta, hogy mindenki hagyja el a termet, kivéve testvéreit. Nincs szükség közvetítőre, senkire, aki tanúja lehet a megbékélésnek. Egyedül maradva testvéreivel, nem tudott többé uralkodni magán. Hangos sírásban tört ki, úgyhogy valószínűleg a palota többi részében is hallották. Ez furcsának tűnhetett a testvérei számára. Vajon miért sír az egyiptomi kormányzó? Ezután megismertette magát velük, és mondta nekik, hogy menjenek közelebb. Ez az egyik legmegindítóbb jelenet az egész Bibliában. József fáradhatatlan volt a megbocsátásban. Szíve csak szeretni tudott.

Milyen gyönyörű kép Krisztusról, a Megváltóról! Miután saját népe évszázadokig elutasította, megismerteti magát velük teljes kegyelemben. Ez az ő műve lesz, és csakis az övé. Egész nap kitérte karjait az engedetlen és ellenszegülő nép felé (Róm 10,21), mégis arra vágyik, hogy megismertesse magát velük mint Messiásuk, Aki örökké szereti őket. Ezt mondja nekik: „*Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és megnyugvást adok nektek*” (Mt 11,28). Ézsaiás által hív: „*Ti szomjazók mind, jöjjetek vízért, még ha nincs is pénzetek! Jöjjetek, vegyetek és egyetek! Jöjjetek, vegyetek bort és tejet, nem pénzért és nem fizetségért!*” (Ézs 55,1).

Az egész világ elnémul majd, amikor meglátja őt teljes dicsőségben.

De bámulatba ejt majd sok népet, királyok is befogják előtte szájukat, mert olyan dolgot látnak, amiről senki sem beszélt nekik, olyan dolgot tudnak meg, amiről addig nem hallottak (Ézs 52,15).

Természetesen ezt vonatkoztathatjuk az elragadtatásra is, amikor mi, Krisztus menyasszonya, találkozunk vele, akit nem láttunk, mégis szeretünk. Micsoda pillanat lesz az!

Dicsőséges nap lesz, amikor végre előtte állhatunk,
Amikor elmúlik minden szívfájdalmunk és bánatunk,
Amikor a föld minden szépsége virágként hervad el,
Mert végre meglátjuk az Úr Jézust.

Egy ismeretlen költő így örvendezik, amikor az Úr Jézus első megpillantására gondol:

Nem egy pillanatra, de örökre,
Otthon lenni vele végre,
Otthon az égi dicsőségben,
Ahol a kristály tenger csillog.

De még ama nagy dicsőségben
Sem homályosítja el semmi
Az elragadtatás ama pillanatát,
Amikor először megpillantom arcát.

Meglátjuk Isten örökkévaló Fiát, aki meghalt érettünk. Nem kell mondania: „*Én vagyok Jézus*”. Azonnal felismerjük őt. Látjuk majd kezén, lábán és oldalán a Golgota jeleit. Halljuk majd jól ismert hangját. A megdicsőült Ember szól hozzánk, hogy lépünk közelebb. Lába elé borulunk, és felszabadultan imádjuk őt. A mennyek mennye lesz számunkra, hogy vele lehetünk, és olyanok lehetünk, mint ő.

Megrémülés (1Móz 45,3)

József testvérei annyira megrémültek, hogy szóhoz sem jutottak. Ez örökre életük egyik legfontosabb napja marad. Sohasem felejtik el azt a pillanatot, amikor meghallották ezeket a szavakat: „*Én vagyok József! Él-e még az én apám?*”

A bejelentés az érzelmek egész széles skáláját váltotta ki. Megdöbentette őket, hogy testvérük most Egyiptom kormányzója. A testvér, akit magára hagytak, hogy meghaljon, nemcsak hogy él, de meg van koronázva dicsőséggel és tisztességgel. Vajon a körülmények milyen furcsa összejátékszása révén emelkedett József öccsük ilyen méltóságra?

Ahogy bámulták őt, kezdték észrevenni a családi hasonlóságot.

Mintha fátyol hullott volna le a szemükről. Ezután büntudat és szégyenérzés töltötte el őket. Ők forralták ki a halálát, ők dobták kútba, és hagyták el őt. A büntudat félelemmé változott. Vajon mit tesz velük most, hogy kezében hatalom van?

Az öröm csodálkozással keveredett. Hirtelen rájöttek, hogy szeretik Józsefet. Többé nyoma sem volt szívükben az irigységnek. Valaha féltékenyek voltak rá tarka ruhája miatt. Most büszkék, hogy láthatják, mint a birodalom második legjobban öltözött emberét.

József gyorsan cselekedett, hogy eloszlassa aggodalmukat, rámutatva egy hatalmas Isten keze nyomára mindenben, ami azóta történt, hogy utoljára látták egymást.

Megbékélés (1Móz 45,4)

Amikor József hívta testvéreit, hogy menjenek közelebb hozzá, és ők engedelmeskedtek, megtörtént az igazi megbékélés. Ellenségességük teljesen elmúlt. Többé nem voltak elidegenedve vagy elvágva egymástól. Leomlottak a testvériség akadályai. Józsefnek nem volt szüksége megbékélésre. Ő sohasem szűnt meg szeretni őket. Az ő gonoszságuk volt az, ami elszakította őket testvérüktől.

Ez a mára is vonatkoztatható. Az embereknek meg kell békülniük Istennel. Amint hittel közelebb kerülnek Hozzá, a felemás állapot véget ér, és békében élhetnek Istennel az Úr Jézus Krisztus által.

Az 1Mózes 45,4 arra a napra is mutat, amikor Izráel népe rátekint arra, akit egy fakeresztre szögezett, és nagy szomorúsággal gyászolja őt (Zak 12,10).

Az Úr még mindig ezt mondja az övéinek: „*Jöjjetek közelebb*”. Kiváltságunk és kötelességünk odajárulni „*igaz szívvel és teljes hittel, mint akiknek a szíve megtisztult a gonosz lelkiismerettől, testét pedig megmosták tiszta vízzel*” (Zsid 10,22).

A rossz jóra fordul (1Móz 45,5, 7)

Testvérei nehezteltek Józsefre, és eladták őt. Viselkedésük a rossz bánásmód minden formáját kimerítette. Bárkinek az lett volna a természetes, hogy a rosszért rosszal fizet, bosszút forral. De József nem volt bosszúálló. Képes volt arra, hogy meglássa Isten mindent felülhaladó szeretetben kormányzó keze nyomát. Figyelemre méltóak bűnös testvéreihez intézett megnyugtató szavai:

Én vagyok József, a testvéretek, akit eladtatok Egyiptomba! De most ne bánkódjatok, és ne keseregjetez amiatt, hogy engem ide eladtatok, mert azért küldött el engem Isten előttem, hogy életben maradjatok... Isten küldött el engem előttem, hogy maradjatok legyen a földön, és életben tartson benneteket nagy szabadítással. Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten (1Móz 45,4-5, 7-8).

Az Úr Jézust megvetették, gyalázták, sértegették és ütlegették. „Ilyen ellene irányuló támadást szenvedett el a bűnösöktől” (Zsid 12,3). Mégis, amikor látta az elutasítást és a hitetlenséget, ezt mondta: „Igen, Atyám, mert így láttad jónak” (Mt 11,26). Ez a bizalom megővta attól, hogy bosszúálló legyen.

J. N. Darby József történetére gondolhatott, amikor ezt írta:

A színfalak mögött Isten van, de mozgatja is ezeket a színfalakat. Ezt meg kell tanulnunk, és hagynunk kell, hogy munkálkodjék, és nem kell sokra becsülnünk az emberek buzgó tevékenységét. Csak beteljesítik Isten művét. A többiek elpusztulnak és nyomtalanul eltűnnek. Az a dolgunk, hogy békésen végrehajtsuk az ő akaratát.

Mindenek Ura (1Móz 45,8)

József ezt mondta testvéreinek: „Isten... egész Egyiptom uralkodójává tett.” Emberi szemszögből a fáraó emelte erre a méltóságra, de József jól látta Isten szerepét élete minden eseményében.

Hasonlóképpen Isten hatalmat adott az Úr Jézusnak minden halandó felett (Jn 17,2). Felmagasztalta őt mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden más névénél nagyobb (Fil 2,9). „Az ő lábai alá vetett mindent, és őt tette mindenek felett való fővé a Gyülekezetben” (Ef 1,22). Ez többet jelent annál, hogy ő a Gyülekezet Feje. Azt jelenti, a Gyülekezet Feje mindennek a Feje, a világegyetem uralkodója.

Egy fontos megbízás (1Móz 45,9)

József ezután ezt mondta a testvéreinek:

Sietve menjetez el apámhoz, és mondjátok meg neki: Ezt üzeni a fiad, József: „Isten egész Egyiptom urává tett engem. Jöjjez el hozzám, ne tétovázz!”

Ezek a testvérek még sohasem kaptak ilyen fontos megbízást, öreg apjuk, Jákób pedig még sohasem hallott ilyen jó hírt.

A feltámadt Megváltó mennybemenetele előtt ezt a megbízást adta tanítványainak:

Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Szellemnek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig (Mt 28,19-20).

Ezek a nekünk adott parancsok, de a jövőre is utalnak. A nagy nyomorúság idején Krisztus zsidó testvérei elindulnak majd, hogy hirdessék, hogy Ő életben van, hogy Ő az igazi Messiás és az emberiség Megváltója. Prédikálni fogják a királyság evangéliumát, nevezetesen, hogy az Úr Jézusba vetett hit által üdvözülni lehet, és hogy azok, akik hisznek, vele együtt lépnek be az Ezeréves Királyságba.

Egymáshoz közel (1Móz 45,10)

Az egész család minden vagyonával együtt Gósen földjén fog lakni, és közel lesz Józsefhez. Gósen nem volt messze a királyi palotától.

Erről eszünkbe jut, miként imádkozott Jézus, hogy a hívők, akiket az Atya neki adott, vele legyenek a mennyben (Jn 17,24), és megígérte, hogy így lesz: „*Ahol én vagyok, ott legyetek ti is*” (Jn 14:3). Gerhard Tersteegen így örvendezett:

Ő és én, ama fényes dicsőségben,
Nagy örömmön osztozunk;
Az enyém, hogy örökre vele lehetek,
Az övé, hogy ott vagyok.

Nem fogsz nélkülözni (1Móz 45,11)

József elhatározta, hogy családjának egyik tagja sem fog soha szűkölködni. Ő majd ellátja őket mindennel, amire szükségük van, ha Gósen földjére jönnek:

Én majd ellátlak itt, hiszen még öt évig tart az éhínség. Így nem fogsz nélkülözni sem te, sem házad népe, sem semmid (1Móz 45,11).

Ugyanígy Krisztus „testvérei” is bírják az ígérését: „*Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségéteket az ő gazdagsága szerint dicsőséggel a Krisztus Jézusban*” (Fil 4,19). Ha pedig el leszünk látva mindennel az ő gazdagsága szerint dicsőségben, akkor bőségesen

gondoskodnak rólunk. Nem lehet helye az aggodalomnak vagy félelemnek.

Az Úr Jézus megígérte, hogy ha Isten országát és igazságát keressük, ő majd ellát minket az élethez szükséges minden dologgal (Mt 6,33). „*Ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele*” (1Tim 6,8).

Teljes dicsőségében (1Móz 45,13)

Amikor testvérei elindultak, hogy Egyiptomba hozzák apjukat, József ezt mondta: „*Mondjátok el azért apámnak minden dicsőségemet itt Egyiptomban, és mindazt, amit láttatok*” (1Móz 45,13).

Nekünk is hasonló kiváltságunk és felelősségünk van manapság. Amikor összejövünk, hogy Istent imádjuk, magasztalnunk kell szeretett Fiának dicsőségét, istenségének, emberségének, kereszthalálának, feltámadásának, mennybemenetelének és mennybeli uralkodásának dicsőségét. Különösen amikor a kenyér megtörésére gyülekezünk, beszéljünk az Atyának a Megváltó kiválóságáról. Isten jobban ismeri Fiának erőnyeit, mint mi, de szereti hallani, amikor kifejezzük iránta érzett megbecsülésünket.

A megbékélés csókjai (1Móz 45,15)

Amikor József megcsókolta testvéreit, azok tudták, hogy ez a mély szeretet – és ebben az esetben a teljes és ingyenes megbocsátás – közlekedési kifejezése. Nem volt mitől félniük.

A következő pillanatban József és Benjámín sírva átölelték egymást. És József megcsókolta mindegyik testvérét. Simeont? Igen. Rúbent? Igen. Őket, akik kútba dobták és eladták. Mindnyájukat megcsókolta. Azután pedig elbeszélgettek.

Így lesz ez majd egy napon. A zsidók lassan visszavándorolnak országukba, nagyrészt hitetlenül. Ott fájdalmas csapások várnak rájuk, hogy felkészítsék őket az elutasított Messiás felismerésére. Nincs messze az idő, amikor készen állnak majd, hogy meghallják, amint így szól hozzájuk: „Jézus vagyok, a testvéretek, akit keresztre feszítettetek; de ne szomorodjatok, mert Isten jóra fordította a rosszat, mind a pogányok, mind a zsidók számára, megmentvén életüket nagy szabadítással.” „*Rátekintenek arra, akit átdöftek, és úgy gyászolják, ahogyan az egyetlen gyermeket szokták.*” „*És így az egész [hívő] Izráel megmenekül*”¹⁰

Beszélgettek vele (1Móz 45,15)

Miután József megcsókolta őket, elbeszélgettek vele. Ez nem volt véletlen. A megbocsátást a közösség követi. A bűn megszakította a közösséget József és testvérei között. A megbocsátás és megbékélés csókja biztosította őket, hogy minden bűnük megbocsáttatott. Most már nyugodtan beszélgethetnek vele, és valószínűleg jobb viszonyban, mint bármikor előtte.

Jelenleg Izráel nincs beszélő viszonyban a Messiással. A nép félre van állítva. A diplomáciai kapcsolatok megszakadtak. De amikor a nép maradéka az Úrhoz fordul majd, ő megbocsátja bűneiket és vétkeiket, és többé nem emlékezik azokra. A szívükbe írja a törvényt, és új Szellemet helyez beléjük.

Nagy lesz a nemzetek között

Miután a kormányzó felfedte kilétét testvérei előtt, „a fáraó házában meghallották a hírt”, és az egész palota örvendezett. A fáraó és szolgái elégedettek voltak (1Móz 45,16).

Így van ez: Amikor egy bűnös megbánja bűneit, örvendeznek a menny angyalai. Így lesz Krisztus második eljövetelekor. A Messiás híre elterjed a pogányok között. „Világosságodhoz népek jönnek, és királyok a rád ragyogó fényhez” (Ézs 60,3).

Az utolsó napokban az Úr házának hegye szilárdan fog állni a hegyek tezején. Kimagaslik a halmok közül, és özönlenek hozzá a népek. Eljön a sok nép, és ezt mondják: Jöjjetek, menjünk az Úr hegyére, Jákób Istenének házához! Tanítson minket útjaira, hogy ösvényein járjunk! Mert a Sionról jön a tanítás, és az Úr Igéje Jeruzsálemből (Mik 4,1-2).

Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a népek között, és mindenütt jó illatú áldozatot mutatnak be nevemnek, és az tiszta áldozat! Mert nagy az én nevem a népek között – mondja a Seregek Ura (Mal 1,11).

Megbízta őket (1Móz 45,13)

József visszaküldte testvéreit Kánaánba, hogy teljesítsenek egy fontos megbízást, és jó híreket vigyenek. El kellett menniük apjukhoz, és megmondani neki, hogy József él; hogy Isten egész Egyiptom urává tette; és hogy apja és a család többi tagja költözzék Egyiptomba.

Így fogja Isten megbízni a megváltott Izráelt, hogy vigye el a szabadítás üzenetét az egész világnak. Isten ősi népe az áldás közvetítője lesz minden nép számára, amint az Úr Jézus dicsőségéről beszélnek majd.

Mi is meg vagyunk bízva azzal, hogy beszéljünk Krisztus dicsőségéről – arról, hogy feltámadt és örökké él, hogy felmagasztaltatott a mennyben, és hogy megdicsőült Isten jobbán. Miénk Krisztus dicsőségének evangéliuma. Királyi papokként elindulunk, hogy hirdessük annak nagyságát, aki elhívott minket a sötétségből az ő csodálatos világosságára (1Pt 2,9). Akárcsak Péter, mi is *békességet hirdetünk Jézus Krisztus által – Ó a mindenség Ura!* (Csel 10,36).

József kétszer szólt a testvéreinek, hogy siessenek (45,9, 13). Nekünk is sietnünk kell. A lelkek haldokolnak. A világnak több mint a fele sohasem hallott az ember egyetlen reménységéről. Nincs idő a jelentéktelen dolgokra. Nincs idő a tévovázásra. Mindenkinék buzgólkodnia kell egy olyan világban, mint a miénk.

A munkát, amire évszázadaink lettek volna,
Most gyorsan kell elvégezni, míg le ne megy a nap.

A legjobbakkal megáldva (1Móz 45,18, 20)

Józseffel való rokonságuk miatt a testvérek a legjobb földet kapták Egyiptomban. Gósen az ország gyümölcsöskertje volt, és mind az övéké lett.

Ez megfelel annak a lelki-szellemi gazdagságnak, amit Krisztus „testvérei” örökölnek. Bőségben élnek (Jn 10,10). Mint Isten örökösei és Krisztus társörökösei, mindent örökölnek (1Kor 3,22; Róm 8,17). Örömben, reménységben, nyugalomban és szabadságban élnek. Életüknek új célja van, és elégedettek Jézussal. Mint az örök élet várományosai, megváltást és szabadulást nyertek, bűneik pedig megbocsáttattak. Isten elé állva megigazultak és megszenteltettek, elfogadást nyertek a szeretett Fiúban, beteljesedtek Krisztusban, és úgy szereti őket Isten, mint magát Krisztust. A Szent Szellem bennük lakozik, megkereszteli, elpecsételi, szavatolja és felkeni őket.

Minden hívő Isten gyermeke – pap, és több mint egy hódító. Meg van áldva a menny minden szellemi áldásával. Mi vagyunk a világ legkiváltságosabb népe. Efelől semmi kétség.

További részesedés (1Móz 45,22)

Felkészítve őket a hazafelé vezető útra, József adott Benjáminnak 300 ezüstöt (15-ször annyit, mint amennyit a testvérek kaptak, amikor eladták őt!) és öt öltözet ruhát – többet, mint a többieknek (1Móz 45,22).

Az Úr Jézus is ellátott minket bőségesen. Megígérte nekünk, hogy kielégíti minden szükségünket az ő gazdagsága szerint dicsőséggel (Fil 4,19). Minden a miénk, mi az övéi vagyunk, ő pedig Istené (1Kor 3,22-23). Kegyelme elegendő (2Kor 12,9). Megvan mindenünk, ami az istenhez hű élethez szükséges (2Pt 1,3). Sohasem lehetünk szegények.

Jó hírek (1Móz 45,25-28)

Végre otthon a hosszú és fárasztó utazás után! Az Ige ugyan nem ír erről, de én így képzelem el. Mihelyt a kocsik behajtanak az udvarra, a testvérek leugrálnak, és berontanak az ajtón. Nincs idő a szokásos köszöntésre. Az idős patriarchát hangzavar riasztja fel. Mindegyik fiú egyszerre beszél, lélegzetvétel nélküli, szaggatott kitörésekben. Amikor Jákóbnak sikerül rendet teremtenie, kiderül, hogy mi az oka a nagy izgalomnak. „József él, apánk! Láttuk őt. Beszéltünk vele és ő is beszélt velünk. Ő a második ember Egyiptomban. Téged akar látni, apánk. Az egész hihetetlen. Látnod kellene azt a pompát, amiben él. Jól néz ki. Olyan kedves volt hozzánk.”

Jákób évekig abban a hitben élt, hogy József halott, hiszen a véres tarka ruha ezt bizonyította. Most aléltan hallja, hogy kedvenc fia él Egyiptomban. Túl szépnek tűnt mindez, hogy igaz legyen. Kész csoda, hogy a hír hallatán nem kapott szívrohamot az idős ember.

Hasonlóképpen Krisztus feltámadásának híre sokkolta az embereket egész Júdeában. Egy angyal ezt mondta a két Máriának az üres sírnál:

Ne féljete! Mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadt, amint megmondta. Jöjjetek, nézzétek meg azt a helyet, ahol feküdt (Mt 28,5-6).

A tanítványok elindultak, hogy hirdessék a feltámadt Megváltót: Pünkösdkor Péter így mennydörgött: „Őt az Isten, miután feloldotta a halál fájdalmait, feltámasztotta” (Csel 2,24).

Egy probléma (1Móz 45,26)

A hír, hogy József él, kellemetlen helyzetbe hozta a testvéreket. Hogy magyarázzák meg életben maradását anélkül, hogy ítélet mondanának saját maguk fölött? Korábban azt mondták apjuknak, hogy valószínűleg egy vadállat ölte meg, szó szerint darabokra tépve. Most pedig meg kell mondaniuk neki, hogy szeretett fia él.

Ahogy József életben maradása gondot okozott a testvéreinek, úgy az Úr Jézus feltámadása is nehéz helyzetbe hozta ellenségeit. Hogyan magyarázzák meg az üres sírt? Amint láttuk, a vallási vezetők megvesztegették az öröket, hogy azt mondják, Krisztus tanítványai éjszaka eljöttek, és ellopták a testét (Mt 28,12-13).

Aki igazán megtér, az nem áll ellen a leleplezésnek. Aki igazán bevallja bűneit, az nem rejtegeti tovább, és nem mentegetőzik. Az határozottan szakít a múlttal, és elcsodálkozik azon a nagy kegyelmen, amely ekkora bünt képes megbocsátani.

7. fejezet

JÁKÓB EGYIPTOMBA KÖLTÖZIK

Amikor Jákób meglátta a kocsikat, amelyek visszahozták fiait Egyiptomból, és az útravalót, amiket József küldött, elhitte, hogy József él. Végül beleegyezett, hogy meglátogassa szeretett fiát.

Úton Egyiptomba megállt a Negev sivatagban Beérsebában, hogy áldozatot mutasson be az Úrnak. Ott az Úr megjelent neki, és bátorította őt. Ne féljen Egyiptomba menni. Az Úr vele tart, nagy néppé teszi, és végül visszaviszi Kánaán földjére (lásd 1Móz 50,7-14). József keze fogja lezárni apja szemeit a halálakor.

Ezzel a biztosítékkal Jákób útra kelt hetven tagú családjával, állataival és egyéb vagyonával. Júda vezetésével elértek Gósen földjére.

A kegyelem ingyenes (1Móz 42; 43; 47)

Amikor a testvérek először mentek Egyiptomba, vittek magukkal pénzt, hogy gabonát vásároljanak, de József megparancsolta a szolgálóknak, hogy ingyen adjanak nekik gabonát, amennyit akarnak, adják vissza a pénzüket, és lássák el őket útravalóval a visszaútra (1Móz 42,25-26). Az 1Mózes 42 első tíz versében ötször olvashatjuk a *vásárolni* szót. De minden ingyenes volt. Mivel a kegyelem ingyenes, Isten hív minket, hogy menjünk és vegyünk pénz és fizetség nélkül (Ézs 55,1).

Amikor másodszor mentek Egyiptomba, József testvérei kétszer annyi pénzt vittek magukkal, mert visszavitték azt a pénzt, amit visszakaptak, azonkívül gyümölcsöt, balzsamot és mézet (1Móz 43,11-12). József ismét utasította felügyelőjét, hogy adjon nekik gabonát fizetség nélkül, adja vissza a pénzüket, és adjon nekik ajándékba egyéb élelmiszert.

Amikor Jákób családja végül megérkezett Egyiptomba minden vagyonával együtt, József a legjobb földet adta nekik, és annyi kenyeret, amennyire szükségük volt. Nincs róla szó, hogy fizetniük kellett volna érte (1Móz 47,11-12). Fel sem merült, hogy ki kell érdemelniük vagy meg kell szolgálniuk érte. Teljesen kegyelemből kapták.

Izráel ahelyett, hogy elfogadta volna Isten igazságát a hit által kegyelemben, a maga igazságát próbálta érvényesíteni (Róm 10,3). Nem a hit, hanem a törvény cselekedetei által keresték az igazságot (Róm 9,32).

József testvéreihez hasonlóan a legtöbb ember azt gondolja, hogy az üdvözülést kiérdemelheti jó cselekedetekkel. De az örök élet ajándék azoknak, akik az ellenkezőjét érdemlik. Amikor valaki Krisztushoz mint elveszett bűnös jön, és elfogadja őt, mint az üdvözülés egyetlen útját, az Úr Jézus elárasztja kegyelmének gazdagságával. József ebben is, mint sok más dologban, Jézus előképe.

8. fejezet

A CSALÁD ÚJRAEGYESÜLÉSE

Különálló nép

Amikor József meghallotta, hogy idős apja Gósenbe ért, odasietett, hogy találkozzék vele. Ez ünnepélyes újraegyesülés volt. Apja nyakába borult, és hosszú ideig sírt. Izráel (Jákób) magánkívül volt az örömtől. Úgy érezte, hogy az életben nem érheti nagyobb öröm, mint hogy újra Józseffel, régen elvesztett fiával lehet. Ezért azt mondta, hogy most már kész a halálra.

Ezután József kidolgozott egy tervet, hogy biztosítsa Gósent családjá birtokául. Miután elvitte rokonait a palotába, azt mondta a fáraónak, hogy megérkezett az apja és a családja, és óvatosan megemlítette, hogy ők pásztorok. Ez volt a döntő szó. Mielőtt bemutatta öt testvérét a fáraónak, megsúgta nekik, hogy feltétlenül használják a *pásztorok* szót. Ismét a döntő szó. Minthogy a pásztorok utálatosak voltak az egyiptomiak szemében, tanácsos volt elkülöníteni őket, és Gósenre, a legjobb legelőterületre esett a választás. Hogy miért vetették meg az egyiptomiak a pásztorokat? Talán mert nem értékelték a juhok mint ételt és áldozatot, és az állatok értelmetlen viselkedése nem parancsolt bennük tiszteletet vagy csodálatot. Mivel a pásztorokat a juhokkal társították, ők a társadalmi ranglétra legalján helyezkedtek el.

Nem szégyellte őket (1Móz 47,2)

József testvérei faragatlan emberek voltak, akik az egyiptomiak számára idegen nyelven beszéltek, és semmit sem tudtak a királyi etiketről. Még ha József el is látta őket utasításokkal, valószínűleg nagyon kényelmetlenül érezték magukat egy pogány király udvarában, és feltűnően kiríttak a környezetből. József mégsem szégyellte bemutatni öt testvérét a fáraónak.

Természetünknel fogva nem vagyunk sem bölcsek, sem erősek, sem nemesek. Inkább ostobák, gyengék, nemtelenek és senkik vagyunk. Ennek ellenére az Úr Jézus nem szégyell minket „*testvérei-*

nek" nevezni (Zsid 2,11). Akkor sem fog szégyellni minket, amikor megérkezünk örök lakóhelyünkre, és ő bemutat minket a hatalmas Istennek. Vajon nem ő ígérte-e: „Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról én is vallást teszek mennyei Atyám előtt” (Mt 10,32)? Gondoljunk erre!

Jákób megáldja a fáraót (1Móz 47,10)

Jákób a palotába vitte apját, hogy találkozzék a fáraóval. Az idős patriarcha megáldotta az uralkodót a beszélgetés előtt és után is (7., 10. versek). A fáraó azzal kezdte, hogy megkérdezte Jákóbtól, hány éves. A héber így válaszolt:

Vándorlásaim éveinek a száma százharminc esztendő. Életem rövid volt, tele rossz napokkal. Nem értem el atyáim vándorlása éveinek a számát.

Sajnálatos, hogy életének egyik legboldogabb időszakában Jákób szükségét érezte, hogy panaszkodjon. Ez jó alkalom lett volna, hogy bizonyosságot tegyen Ábrahám és Izsák Istenének szeretetéről, kegyelméről és irgalmasságáról. De hogy jövünk mi ahhoz, hogy kritizáljuk őt? Gondoljunk csak azokra az alkalmakra, amikor elmulasztottuk a bizonyágtételt.

Tekintsünk most Jákóbra, amint áldást mond a fáraóra. Egy ráncos, jelentéktelen zsidó megáldja a pompás ruhákba öltözött uralkodót. De várjunk csak egy percig. A Zsidókhoz írt levél írója emlékeztet minket, hogy „minden vitán felül a nagyobb áldja meg a kisebbet” (Zsid 7,7). A fáraó volt a kisebb, Jákób pedig a nagyobb. Lehet, hogy az emberek ezt nem így látják, de Isten igen.

Elkülönülés (1Móz 47,11)

A habozás és félelem ellenére Jákób letelepedett Gósenben. A törzsek tehát gondviselésszerűen el lettek különítve Egyiptom többi részétől. Isten mindig azt akarta, hogy „e nép egyedül fog lakni, nem számítja magát a nemzetek közé” (4Móz 23,9). Meg akarta óvni őket a bálványimádás fertőzésétől.

A mi mennyei Józsefünk azt akarja, hogy népe különüljön el a mai világban. E világban élnek, de nem e világból valók (Jn 17,14). Krisztus egyáltalán nem „e világból való” volt, és ő a példakép számunkra. A világ népeinek szemében utálat tárgyát képezzük, vagy

ahogy Pál mondta, „szinte a világ szeméjévé lettünk, és mindenki söpredékévé” (1Kor 4,13). Örülnünk kell, hogy így van. Szokjatok hozzá, keresztyének!

Csupán idegenek vagyunk itt, nem kívánunk
Magunknak otthont a földön, amely neked is csak egy sírt adott:
Kereszted eloldotta a kötelekeket, amelyek ide kötöttek,
Hogy te magad légy a kincsünk, egy fényesebb körben.

– J. G. Deck

Teljes elkötelezettség (1Móz 47,25)

József ezután az éhínség kezelésére fordította a figyelmét. Amikor Egyiptomban válságosra fordult a helyzet, ellátta az embereket étellemmel, állatokért cserébe. Megvásárolta a földet, és vetőmagot biztosított azzal a feltétellel, hogy a termés 20 százaléka az államot illeti. Az emberek így válaszoltak: „Te mentetted meg az életünket. Légy jóindulattal irántunk, uram, és mi a fáraó szolgálói leszünk.”

Ennek az újszövetségi megfelelője az, hogy fel kell ajánlanunk mindent, amink van és amik vagyunk annak, aki megszabadított minket. A zsidó rabszolgához hasonlóan ezt kell mondanunk: „Szeretem az uramat, és nem akarok felszabadulni.” Okos istentiszteletként oda kell szánunk testiünket élő és szent áldozatul, amely tetszik Istennek (Róm 12,1). Ahogy Isaac Watts írta: „Ez a bámulatos isteni szeretet megköveteli, hogy odaadjam szívemet, életemet, mindenemet.”

Először a földi, aztán a szellemi (1Móz 48)

Az 1Mózes 48. része leírja azt az érdekes szertartást, amelynek során Izráel (Jákób) megáldja József két fiát. József úgy gondolta, hiba volt, amikor gyenge látású apja Manassé elé helyezte Efraimot, a fiatalabbik fiút. Amikor ezt kifogásolta, apja ezt mondta: „Nem, ennek így kell lennie.” Igaza volt. Isten gondoskodásában gyakran a fiatalabb megelőzi az idősebbet. Így kerül Ábel Káin elé, Izsák Izmael elé, Jákób Ézsau elé, József pedig Rúben elé.

De még fontosabb, hogy Jézus Ádám elé kerül:

Így is van megírva: „Az első ember, Ádám, élőlényé lett, az utolsó Ádám pedig megelevenítő Szellemmé... Az első ember földből, porból való, a második ember mennyből való” (1Kor 15,45-47)

A szeretett apa

József szenvedélyesen szerette apját. Amikor testvérei először utaztak Egyiptomba, gyakran érdeklődött apja felől. „Él-e még az apátok?” (1Móz 43,7). „Jól van-e öreg apátok, akiről beszéltetek velem? Él-e még?” (1Móz 43,27). Miután megismertette magát testvéreivel, József ezt mondta:

Sietve menjete el apámhoz, és mondjátok meg neki: Ezt üzeni a fiad, József: „Isten egész Egyiptom urává tett engem. Jöjj el hozzám, ne této-vázz!”

Amikor Jákób végül megérkezett, József elment Gósenbe, hogy találkozzék vele (1Móz 46,29). Később bemutatta apját a fáraónak (1Móz 47,7), ellátta minden szükséges dologgal (1Móz 47,12), és megfogadta, hogy tiszteletben tartja kívánságát, hogy Kánaánban temessék el (1Móz 47,29-31). Amikor Jákób meghalt, József „*apja arcára borult, siratta és csókolgatta*” (1Móz 50,1).

Miután hét napig gyászolt, József apja drága testével annak nyugvóhelyére, a Hebrónban levő makpélai barlanghoz utazott (1Móz 50,13-14). Nincs róla feljegyzés, hogy József valaha is kimondta volna, hogy szereti apját, de tettei beszédesebbek voltak a szavaknál.

Az Úr Jézus egész életében, szüntelenül Atyja akaratát teljesítette. Alávetette magát Atyja tervének, engedelmeskedett Atyja parancsainak. Soha nem cselekedett önfejűen. Csak egyszer mondta, hogy szereti Atyját:

Hogy... megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát, és úgy cselekszem, ahogyan az Atya parancsolta (Jn 14,31).

Másnap bemutatta ezt a végtelen szeretetet, amikor felment a keresztre és meghalt a bűnösökért, engedelmeskedve Atyjának.

Egy ember sem dicsekedhet nagyobb szeretettel,

Mint hogy kész meghalni barátjáért.

Krisztust ellenségeiért ölték meg;

Micsoda szeretet versenyezhet az övével?

– Joseph Stennett

9. fejezet

A PATRIARCHA ÁLDÁSA

Jákób megáldja Józsefet (1Móz 49,22-26)

Most lássuk, hogyan áldotta meg Jákób tizenkét fiát. Józsefről ezt mondta:

Termő fa ága József, termő fa ága forrás mellett, ágai átnyúlnak a kőfalon (1Móz 49,22).

József egy feddhetetlen élet gyümölcseit hordozta. Áldás volt mindazok számára, akikkel érintkezésbe lépett, nemcsak zsidó családjá számára, de a fáraó udvarában élők számára is. Sokakat ellátott kenyérrel, akik az éhínség idején Egyiptomba mentek. Így ágai átnyúltak a falon, amely elválasztotta a zsidókat és a pogányokat.

Hasonlóképpen bőségesen jutott az áldásból mindenütt, ahol az Úr Jézus megfordult. Bár elsősorban Izráel házának elveszett juhaiért jött, de azért is, „*hogy a népek... irgalmáért dicsőítsék az Istent*” (Róm 15,9). Lebontotta a közöttük levő elválasztó falat, és békességet szerzett (Ef 2,14-22).

János evangéliumának 4. részében olvashatjuk Jézus és a samáriai asszony történetét a sikári kútnál. Jézus azt mondja neki, hogy az Istennel való közösség áldása nem korlátozódik a zsidókra, akik Jeruzsálemben imádják Istent (Jn 4,21-24). Eljön – sőt, már most elérhető – az olyan emberek számára is, mint ő, a fal túlsó oldalán levők számára. Úgy tűnik, hogy János a Jézus és József közötti kapcsolatra emlékeztet minket, amikor a történet helyszínét hangsúlyozza:

Így jutott el Samária egyik városához, amelynek Sikár volt a neve. Ez közel volt ahhoz a birtokhoz, amelyet Jákób adott fiának, Józsefnek. Ott volt Jákób forrása. Jézus akkor az úttól elfáradva leült a forrásnál... (Jn 4,5-6).

Jákób így folytatja József megáldását:

Ezért keserítik, nyilazzák, kergetik az íjászok (1Móz 49,23).

Az íjászok itt József testvéreit jelentik, és esetleg Potifár feleségét, akik megkeserítették az életét, rosszul bántak vele, és megvetették őt. A nyelv költői képeket használ.

Nem nehéz észrevenni a hasonlóságot a Megváltó életével, aki sokszor elviselte a bűnösök támadását. Újra és újra támadták és gyűlölték azok, akiknek szeretniük kellett volna.

*De kifeszítve marad íja,
feszülnek izmos kezei
Jákób erősségének kezétől,
onnan, Izráel pásztorától, kősziklájától (1Móz 49,24).*

Az utalás az íjra az előző versben szereplő íjászok gondolatának folytatása. Az ő íja azonban nem támadó fegyver volt, hanem az az erő, mellyel Jákób hatalmas Istene megtartotta őt. A nyelv ismét költői és jelképes.

Az „onnan, Izráel pásztorától, kősziklájától” a Messiásra utal. Úgy tűnik, mintha azt mondaná, hogy Krisztus József leszármazottja lesz. De ő Júda leszármazottja volt. Két lehetséges magyarázat van. Jelentheti azt, hogy a Pásztor Jákób hatalmas Istenétől jön. Vagy jelentheti azt is, hogy azok a megpróbáltatások, melyeken József keresztülment, a Messiás földi életének előképei voltak.

*Atyád Istenétől, ki megsegít téged,
a Mindenhatótól, aki megáld téged
az ég áldásával felülről,
a lent elterülő mélység áldásaival,
az emlék és anyaméh áldásaival (1Móz 49,25).*

Isten nevei ebben a részben fenségesek: Jákób hatalmas Istene, atyád Istene, a Mindenható. Ő az, aki megáldja Józsefet

- az ég áldásaival felülről – esővel;
- a lent elterülő mélység áldásaival – forrásokkal, kutakkal, földalatti vízkészletekkel;
- az emlék és az anyaméh áldásaival – nagy családdal.

Ez azokra a megtiszteltetésekre emlékeztet minket, amelyeket az Úr Jézus kapott nagy megváltó műve következtében. Az ő Neve minden név fölött áll; ő az Elsőszülött, a halottak közül; Isten Úrrá és Krisztussá tette őt.

*Atyád áldásai erősebbek
az örök hegyek áldásainál,
az örök halmok gyönyörűségénél.
Szálljanak József fejére,
a testvérek közt megszenteltnek fejére (1Móz 49,26).*

Azok az anyagi áldások, amelyeket Jákób Józsefnek jövendölt, felülmúlják azokat az áldásokat, amelyeket Isten elődeinek ígért. Az ő öröksége nagyobb területre terjedt ki, mint a testvérek bármelyikéé. „Az örök halmok gyönyörűségei” költői nyelven azt jelenti: „messzenyúló”. A Józsefre szállt áldások kapcsolatosak azokkal a dolgokkal, amiket elviselt, amikor el volt választva testvéreitől, mind jellemben, mind földrajzilag (Egyiptom/Kánaán).

Ő örökölte az elsőszülöttség jogát, amikor Rúben elveszítette azt, mert vétkezett, megbecstelenítve apja ágyát.

*Rúbennek, Izráel elsőszülöttjének a fiai. Ő volt az elsőszülött, de mivel be-
mocskolta apja ágyát, elsőszülöttségi joga Izráel fiának, Józsefnek a fiai-
ra szállt. Mégsem írták be elsőszülöttségét a származási jegyzékbe, mert
Júda hatalmasabb volt testvéreinél, és fejedelem is származott belőle, bár
az elsőszülöttségi jog Józsefé volt (1Krón 5,1-2).*

Ez azt jelenti, hogy József két rész földet kapott. Mivel két fia, Efraim és Manassé is kapott részt Kánaánban, tehát József törzse az elsőszülött jogán két részt kapott. A családfa nem az elsőszülöttségi jog szerint van felsorolva. Eredetileg Rúbené lett volna az első hely, az elsőszülöttségi jog. De Rúben bűne miatt József örökölte az elsőszülött jussát, ami a földet illeti. Ami viszont az uralkodást illeti, Júda kapta az elsőszülött örökségét. Általa jött egy uralkodó, Dávid, és Dávid által jött a végső Uralkodó, az Úr Jézus.

Isten úgy rendelkezett, hogy Megváltónké legyen az elsőbbség minden dologban. Királysága „tengerparttól tengerpartig terjed, míg a hold nem fogy és nem növekszik többé” (Isaac Watts).

10. fejezet

ZÁRÓJELENETEK

Nincs bosszú (1Móz 50,15-21)

Amikor Jákób meghalt, a testvérek attól féltek, hogy József majd bosszút áll rajtuk amiatt, ahogyan egykor ők bántak vele. Teljesen félreértették szándékait. Józsefnek eszébe sem jutott a megtorlás. A bosszú Isten joga volt, nem az övé (Zsid 10,30). Ha tudták volna, mennyire szereti őket József, nem féltek volna.

Itt is van hasonlóság az Úrral. A zsidók ezt kiáltották: „*Szálljon ránk és gyermekeinkre az ő vére*” (Mt 27,25). A pogányokkal együttműködve sikerült elérniük, hogy gyorsított eljárással kivégezzék. Három nappal később, amikor feltámadt a sírból, valószínűleg féltek a bosszútól. Ehelyett pünkösöd napján az Úr elküldte Szent Szellemét Jeruzsálembe, abba a városba, ahol keresztre feszítették. A Cselekedetek könyvének többi része bemutatja, hogy a Szellem hogyan örökös kitaró kegyelemmel Isten ősi népe felett.

A remegő bűnös attól fél, hogy Isten soha nem felejt,

De az a nagy ár, amit Krisztus fizetett,

kitörölt minden adósságot emlékezetéből.

Amikor semmi más nem tudott megszabadítani és lelkiünket szabaddá tenni,

A te szentséges műved, Úr Jézus, végleg megváltott minket.

– *Mary Bowley Peters*

Találóak János szavai:

A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet; mert a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben (1Jn 4,18).

Az Úr szeretete kiűzi belőlünk a félelmet. Az a hívő, aki fél, nem vonatkoztatja magára az Úr szeretetét. Ebben az értelemben nem válik teljessé a szeretetben.

Átgondolva mindazt a bánatot és szenvedést, amit el kellett tűrnie, József látta, hogy Isten ezáltal viszi véghez célját. Az Úr megengedte

az embernek, hogy gonosz legyen, de Isten elérte célját. Még a haragvó embereket is rávette, hogy őt magasztalják (Zsolt 76,11). József tehát vigasztalta testvéreit. Nem léphetett Isten helyébe, hogy bosszút álljon rajtuk (1Móz 50,19). Bár az volt a szándékuk, hogy meggyilkolják őt, Isten erősebbnek bizonyult, és gondoskodott róla, hogy a történet jól végződjék.

Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjék, ahogy az ma van, és sok nép életét megtartsa (1Móz 50,20).

The Cross in Christian Experience [A kereszt a keresztyén gyakorlatban] című könyvében W. M. Clow József nagyszerű jellemét elemzi:

Egyetlen drámában sincs olyan jelenet, amely gyengéd érzelmekben és magasztos indítékban hasonlítható lenne ahhoz, ahogy József megbocsátott testvéreinek. A bűnük gyilkosság volt. Az igazságot szívükbe rejtették, nem törődve azzal, mi történik testvérükkel. Húszévnyi bánatot okoztak Jákóbnak. Elkövették Józseffel azt az igazságtalanságot, hogy nem bíztak benne, miután ő bizonyítékát adta jóindulatának. Az utolsó jelenetben, amikor meghajolnak előtte attól félve, hogy bosszút áll rajtuk, József megmutatja Istenhez való hasonlóságát. Nem küldi el őket azzal a megnyugtató mondattal, hogy borítsanak fátylat a múltra, és azzal az epés tanáccsal, hogy ne gondoljanak rosszra. A megbékélő szeretet rövid és gyengéd szavaival üdvözlí őket, ami a félelem utolsó nyomát is kiűzi a szívükből, és hozzá köti őket gyengéd szeretetben. Ez az, ahogy Isten megbocsát.¹¹

József nagylelkű szavai visszhangot találnak az Úrnál. Pünkösöd napján Péter ezt mondta történelmi üzenetében:

Azt, aki az Isten határozott terve és döntése szerint adatott oda, ti a pogányok keze által felszegeztétek és megöltétek (Csel 2,23).

Az izráeli férfiaknak sikerült megöletniük a názáreti Jézust, de ez Isten határozott terve és döntése szerint történt. A rossz szándék jóra fordult. Isten felemelte Jézust, és Úrrá és Krisztussá tette őt (Csel 2,36). Most a szabadítás jó híre hirdettetik Izrael népének, gyermekeiknek, és mindenkinek, akit elhív az Úr (Csel 2,39). A csöccseléknek az volt a szándéka, hogy elpusztítsa Jézust, de Istennek az volt a terve, hogy ezáltal üdvözüljenek. Akiket Isten elhívott, azoknak minden javukra van (Róm 8,28).

Aki gondoskodik (1Móz 50,21)

József, Jákób felmagasztalt fia vigasztaló szavakkal megígérte nekik, hogy gondoskodik róluk.

Ugyanígy Isten felmagasztalt Fia megígéri az övéinek, hogy megmenti, megtartja és megelégtíti őket. Soha nem fognak éhezni vagy szomjazni, és ő soha nem hagyja el őket (Zsid 13,5). Minden gondunkat rá hagyhatjuk, tudván, hogy gondot visel ránk (1Pt 5,7).

József halála (1Móz 50,26)

Egy ismeretlen zsoltárfő így összegzi József életét:

*Azután éhséget idézett elő a földön,
eltörte a kenyér botját mindenütt.
De elküldött előttük egy embert,
a rabszolgának eladott Józsefet.
Lábát bilincsbe szorították,
őt magát vasra verték,
míg jóslata be nem teljesedett,
és az Úr szava igazolta őt.
Üzent érte a király, és szabadon engedte,
a népek uralkodója kiengedte őt.
Úrrá tette palotájában,
egész vagyonának kormányzójává,
hogy a vezetőket tetszése szerint oktassa,
a véneket bölcsességre tanítsa.
Így került Izráel Egyiptomba,
Jákób Hám országában tartózkodott (Zsolt 105,16-23).*

József 110 éves korában halt meg. Bebalzsamozták testét, koporsóba tették Egyiptomban, és elvitték Kánaánba.

A „Józsefnél is nagyobb” nemcsak meghalt és felkenetett; fel is támadt a halálból, hogy sohase haljon meg többé, és felment a mennyei Kánaánba.¹² József teste is feltámad majd, újraegyesül a lelkével, és örökre megdicsőül, akárcsak Előképe.

Zarándok és idegen (1Móz 50,24-25)

Mielőtt meghalt, József ezt mondta Izráel fiainak: „*Én meghalok, de Isten bizonyosan rátok tekint, és majd elvezet benneteket ebből az országból.*” Figyelemre méltó Spurgeon ezzel kapcsolatos megjegyzése:

József maga volt a megtestesült gondoskodás – a védelmező, akit az ég küldött testvéreihez. Amikor meghalt, ezernyi remény halt meg vele. De lám, hogyan csillapodott a fájdalom! A túlélők bírták az ígérését, hogy az élő Isten egy napon meglátogatja őket. Isten meglátogat! Micsoda kegyelem! Micsoda vigasz! A menny leszáll a földre! Uram, látogass meg minket a mai napon, bár nem vagyunk méltók rá, hogy házunkba térj.

Mielőtt meghalt, az Úr Jézus ezt mondta: „*Én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem*” (Jn 16,10). De nem hagyja őket árván (Jn 14,18). Elküldi a Szent Szellemet, hogy örökre velük legyen, és ő maga is velük lesz a világ végezetéig.

József nevének egyik legutolsó említése a Bibliában a zsidókhoz írt levél 11,22 versében található:

Hit által gondolt József élete végén Izráel fiainak kivonulására, és rendelkeztetett holtteste felől.

Nyilván tudta, hogy Isten szövetséget kötött Ábrahámmal, és ezt mondta neki:

Tudd meg, hogy a te utódaid jövevények lesznek egy olyan országban, amely nem az övék: rabszolgákká teszik, és nyomorgatják őket négyszáz évig. De ítéletet tartok azon a népen is, amelyet szolgálnak, és azután nagy vagyonnal jönnek ki (1Móz 15,13-14).

József nem érte meg Izráel gyermekeinek útra kelését Egyiptomból, de hit által látta a láthatatlant, és a jövőt jelenné tette.

A holtteste felőli rendelkezése megnyitja előttünk a szívét. Élete nagy részét Egyiptomban töltötte. Jól szolgált a királyi palotában. A nagy éhínség idején sokak életét mentette meg. Az az ország sok szép emléket adott neki. De Egyiptom nem volt lelke hazája. Bár a teste ott volt, szíve Kánaánban maradt. Ha már ő nem térhetett haza, azt kívánta, hogy legalább a csontjai ott legyenek eltemetve.

Maclaren mondja:

Bár a fáraó udvarában töltött be hivatalt, halála előtt mondott szavai ablakot nyitnak a lelkére, és elárulják, milyen kevéssé érezte, hogy azon dolgok rendjéhez tartozik, amelyek között elégedetten élt. Bár egy ősi civilizáció vette körül, gránittemplomok, időtálló piramisok és szilárd alapú szfinxek, vagyis az örökkévalóság jelképei között lakott, megvallotta, hogy maradandó városa nem itt van, mert a jövőndőt keresi.¹³

11. fejezet

MÓZES TISZTELGÉSE JÓZSEF ELŐTT

Amint lassan befejezzük József életének tanulmányozását, vissza kell térnünk ahhoz az áldáshoz, amit Mózes mondott erre az emberre, aki olyan ékesszólóan beszél nekünk az Úr Jézusról.

Mózes áldása Józsefre (5Móz 33,13-17)

Mózes Jákób összes fia közül Józsefre mondta a leghosszabb áldást. Ezt mondta Józsefről:

*Megáldotta földjét az Úr
az ég fentről jövő ajándékával
és a lent elterülő vizekkel (5Móz 33,13).*

József törzsi jussa az ország legjobb földje lesz. Bőségesen lesz ott eső, harmat, források, kutak és föld alatti vizek.

*...nap-érlelte ajándékkal,
hold-sarjasztotta ajándékkal (5Móz 33,14).*

A föld gazdagon termi a gyümölcsöket és zöldségeket, hála a nap-sugárzásnak és az évszakok szabályosságának.

*...az ősi hegyek javaival,
az örök halmok ajándékaival (5Móz 33,15).*

A hegyeket és dombokat gazdagon borítják az erdők, amelyek fontosak az oxigéntermeléshez, valamint az építő- és tüzelőanyag-ellátáshoz.

*...a föld bőséges ajándékával,
a csipkebokorban lakónak kegyével.
Szálljon ez József fejére,
A testvérek közt megszenteltnek fejére! (5Móz 33,16)*

A föld bőséges ajándékai a gazdag termést jelentik, de mivel ezt már a 14. versben megígérte Mózes, lehet, hogy az ásványlelőhelyeket jelentik.

József megáldása azt jelzi, hogy különösen kedvelte őt az Úr Angyala, aki megjelent Mózesnek „*tíz lángjában egy csipkebokor közepéből*” (2Móz 3,2). Az Úr Angyala tulajdonképpen Krisztus volt, aki így jelent meg, még mielőtt testté lett.

Mózes áldása prófécia volt. Mindezek a javak Józseféi lesznek, aki külön élt testvéreitől attól fogva, hogy eladták a midjániaknak, egészen addig, míg újra nem egyesültek a fáraó palotájában.

*Pompás, mint az elsőnek ellett bika,
a szarvai bölényszarvak,
népeket teper le velük,
egészen a föld széléig.
Ilyenek Efraim tízezrei
és Manassé ezrei* (5Móz 33,17).

József katonai győzelmeket is arat majd, amikor fiai, Efraim és Manassé seregei mint bikák és ökrök szorítják ki ellenségeiket az ígért földjének széléig.

Az az elsőbbség, amivel Jákób kitüntette Efraimot Manasséval szemben (1Móz 48,14), itt abban nyilvánul meg, hogy Efraimnak tízezrei vannak, míg Manassénak csak ezrei.

12. fejezet

ISTVÁN HIVATKOZÁSA JÓZSEFRE

Amikor István vértanút felszólították, hogy tartsa meg védőbeszédét, ő Józsefre hivatkozott:

Az ősatyák... féltékenykedtek Józsefre, és eladták Egyiptomba, de az Isten vele volt. Megszabadította őt minden nyomorúságából, kedvessé és bölcsé tette Egyiptom királya, a fáraó előtt, és kormányzóvá emelte Egyiptom és a fáraó egész háza fölé. Éhínség jött egész Egyiptomra és Kánaánra, és olyan nagy nyomorúság, hogy atyáink sem találtak élelmet. Amikor azonban meghallotta Jákób, hogy van gabona Egyiptomban, elküldte atyáinkat. Először csak ez történt, de József a második alkalommal megismertette magát testvéreivel, és így a fáraó tudomására jutott József származása. József ekkor magához hívatta atyját, Jákóbot és hetvenöt főből álló egész rokonságát. Lement tehát Jákób Egyiptomba, aztán meghalt ő is, meghaltak atyáink is. Átvitték őket Sikembe, és elhelyezték abban a sírban, amelyet Ábrahám ezüstpénzért vásárolt Emór fiaitól Sikemben (Csel 7,9-16).

Istvánt azzal vádolták ellenségei, hogy istenkáromló szavakat mondott a templom és Mózes törvénye ellen (Csel 6,13). Állítólag azt mondta, hogy Jézus lerombolja a templomot, és megváltoztatja a Mózes által elrendelt szokásokat (6,14). Válaszában azt mondta, jellemző Izráelre, hogy elutasítja azokat a vezetőket, akiket Isten emelt föl, és ellenáll azoknak a változásoknak, amelyeket az Úr akar bevezetni. Íme szűrős szavai:

Ti kemény nyakú, körülmételetlen szívű és fülű emberek, mindig ellene szegültök a Szent Szellemnek, atyáitokhoz hasonlóan ti is. A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? Meg is ölték azokat, akik megjövendölték az Igaznak eljövetelét. Most pedig az ő árulóivá és gyilkosaivá lettetek ti, akik bár angyalok közvetítésével kaptátok a törvényt, mégsem tartottátok meg (Csel 7,51-53).

Más szavakkal: Ahogy Józseffel bántak a testvérei, az előképe volt annak, ahogy Izráel bánt az Isten által kinevezett vezetőkkel, legvégül magával az Úr Jézussal.

E kemény, de igaz vádbeszédéért István az életével fizetett.

13. fejezet

JÓZSEF ÉLETÉNEK TANULSÁGAI

Mielőtt becsukjuk a József életéről szóló könyvet, tekintsük át azokat a tanulságokat, amelyeket ebből az élethől levonhatunk.

- Gyakran a legjobb embereket becülik a legkevésbé. Jézus Krisztus mondta, hogy egy nagy ember több megbecsülést kap a nagyközönségtől, mint saját családjától (Mt 13,57).

- Jó emberekkel gyakran rossz dolgok történnek. A hívők nem védettek a betegségektől, bánattól, tragédiától, üldöztetéstől és más bajoktól, amelyek az emberiséget sújtják. De szenvedésük csak erre az életre korlátozódik. Isten felhasználja ezeket a tapasztalatokat, mint nevelésünk részét. Ha életünk csupa napsütés lenne, akkor olyan lenne, mint egy sivatag. A megpróbáltatások nem kellemesek, amikor átéljük őket, de később az igazságosság békés gyümölcseit termik azok számára, akiket megdedzetek (Zsid 12,11).

- Az ember gonosz, de Isten eléri, amit akar. Az Úr néha hosszabb pórázra engedi a Sátánt, de azután felhasználja a gonoszt a saját dicsőségére, és a szentek áldására.

- Isten gyermeke számára az életben semmi sem történik véletlenül. A „szerencse” szó nem szerepel a keresztyén szótárban. Ami véletlennek tűnik, valójában az isteni terv része.

- A törvénszegő útja nehéz. József testvérei azt hitték, hogy ördögi tervük sikerült, de lelkiismeretük nem hallgatott, míg végül nagy megpróbáltatásokon mentek keresztül, és lelepleződtek. Egy ember jut az eszembe, aki ezt mondta: „Nem nagyon ismerem a Bibliát, de azt tudom, hogy a törvénszegő útja rossz.”

- Biztos lehetsz benne, hogy bűnöd lelepleződik. Ha vétkezel, nem úszod meg. Egy napon fizetned kell érte, vagy ebben, vagy a következő életben. A *The Dream of Eugene Aram* [*Eugene Aram álma*] című versben a hasonló nevű ember meggyilkolt egy másik embert, és holttestét a folyóba dobta, „egy iszapos vízbe, amely fekete

mint a tinta, és rendkívül mély.” Másnap reggel visszament a helyszínre:

És kutatta az átkozott, fekete, mély vizet,
Nyugtalanul és rosszat sejtve;
És meglátta a hullát a folyóágyban,
Mert a hűtlen vízfolyás kiszáradt.

Gyorsan betakarta a holttestet falevelekkel, de ekkor nagy szél söpört végig a fák között, és a titkot kiszolgáltatta az elemeknek.

Majd arcra borultam,
És sírni kezdtem,
Mert tudtam, hogy titkomat
A föld is kiveti magából,
Legyen szárazföldön vagy vízben,
Akár tízezer öl mélyen.

Végül egy barlangba vitte a holttestet, és kövekkel takarta be, de évek múlva a gyilkosságot felfedezték, és Eugene Aramot kivégezték.

- Azt aratjuk le, amit elvetettünk. Ha a testünknek vetünk, a testből aratunk majd pusztulást. Ha a Szellemnek vetünk, a Szellemből aratunk majd örök életet (Gal 6,8).

- Isten megdicsőíti azokat, akik dicsőítik őt. Ez az élet egyik törvénye. Meg van írva: *”Akkik engem dicsőítenek, azoknak dicsőséget szerzek”* (1Sám 2,30). József bebizonyította, hogy ez így van. Hasonlóképpen Eric Liddell is, aki 1924-ben visszautasította, hogy az Úr Napján fusson az olimpián. Egy hétköznap aztán indult a 400 méteres síkfutásban, és új világrekordot állított fel. Ekkor otthon és külföldön egyaránt magasztalták. Ötvenhét évvel később a *Tűzszekerek* című film tisztelgett Eric Liddell előtt, világsikert aratva.

- Mindnyájan ki vagyunk téve kísértésnek. A megkísértetés még nem bűn. A bűn az, ha engedünk a kísértésnek. Nem szükséges vétkeznünk. Csak akkor vétkezünk, ha akarunk. Mindig van kiút. *„Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtlökön felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni”* (1Kor 10,13). A kiút az, hogy az Úrhoz fordulunk segítségért, ahogy Péter tette, amikor süllyedni kezdett a vízben (Mt 14,30). *„Erős torony az Úr neve, oda fut az igaz, és védelmet talál”* (Péld 18,10).

- A kísértéstől szabadulni gyakran erős, elszánt cselekvést kíván részünkről. Az Úr Jézus is ezt tanította, amikor azt mondta: *Ha bűnre visz az egyik kezed, vágd le. Ha az egyik szemed visz bűnre, vágd ki* (Mk 9,43.47).

- Amikor Potifár felesége megkísértette, József ezt mondta: „Hogyan követhetném el ezt a nagy gonoszsgót, vétkezve az Isten ellen?” Más szavakkal: Abban a tudatban élt, hogy szemmel tartja egy mindent látó Isten. Egy vevő arra kérte Adam Clarke-ot, hogy áron alul adjon el valamit. „Rajta! A főnököd nem figyel.” Clarke így válaszolt: „Az én főnököm mindig figyel”.

- Volt egy másik dolog is, ami befolyásolta Józsefet, amikor megkísértették: Hűtlen lett volna földi gazdájához, ha vétkezett volna annak feleségével. Legyetek hűek földi gazdáitokhoz, „*ne látszatra szolgáljatok, mintha embereknek akarnátok tetszeni, hanem Krisztus szolgálóiként cselekedjétek az Isten akaratát: lélekből (szívből)*” (Ef 6,6).

- Ellenállva a kísértésnek, lehet hogy elveszítünk egy ruhát, de nyerünk egy koronát. Egy ruha könnyen pótolható; egy jellem nem. Ára van annak, hogy igaz hívők legyünk, de a nyereség messze meghaladja a veszteséget. A veszteség ideiglenes; a nyereség örök.

- Isten örül, ha szenvedünk egy jótett miatt, de nem örül, ha megérdemljük a szenvedést. Az igazságosságért való szenvedés kitüntet minket mint keresztyéneket. Jobbak vagyunk, mint a világ.

- Ha munkálkodni akarunk az Úrért, ne várjunk az ideális körülményekre. „*Aki mindig csak a szelet figyeli, nem vet, és aki csak a felleget lesi, nem arat*” (Préd 11,4). A körülmények ritkán ideálisak. József még a börtönben is azzal volt elfoglalva, hogy másokat szolgáljon.

- A jócselekedetek gyakorlásába nem szabad belefáradnunk. Ha nem lankadunk, a maga idejében arathatunk (Gal 6,9). Idő kell hozzá, hogy a gabona megérjen, és eljőjön az aratás. Így van ez szellemi területen is. Ne várjunk gyors eredményeket!

- Az áldásos út az, ha azonnal beismerjük bűneinket, és bűnbocsánatot nyerünk. Gondoljunk csak arra, mekkora szenvedéstől kímélhették volna meg magukat József testvérei, ha korábban bevallották volna bűneiket. De nem! Makacsul elutasították, hogy megtörjenek, míg aztán szigorú próbába kerültek. József olyan helyzetek elé állította őket, amelyek részleteiben emlékeztették őket arra, ahogy vele bántak.

• Mi sok milliós adósságért bocsánatot nyertünk; nekünk csak néhány fillérért kell megbocsátanunk (lásd Mt 18,21-25). Ahogy József megbocsátott testvéreinek, azt jelképezi, hogyan bocsát meg nekünk az Úr, ha megvalljuk neki bűneinket. Nem kell kérnünk, hogy bocsásson meg. Nem kell mást tennünk, csak bevallani bűneinket. A többi az ő dolga.

• Mindenkinek térdet kell hajtania. Képzeljük el, amint Potifár felesége meghajol József előtt, maga Potifár is, az egyiptomiak is, akik megvetették a hébereket. Egy napon mindenkinek térdet kell hajtania az Úr Jézus előtt. Meg fog hajolni Hitler, Sztálin és Mao is. Mindenki. Jobb ma önként meghajolni, mint később kényszer hatására a nagy fehér trón előtti ítéletkor.

• Kedvesnek kell lennünk Krisztusban való testvéreink iránt. Nem számít, mennyire ingerelnek minket időnként, ők is kedvesek Istennek. Krisztus drága vére őket is megváltotta. Próbáljuk meg az Úr Jézust látni bennük.

• A megváltás miatt érzett hálának teljes odaszánásra kell vezetnie. József csak testi és ideiglenes éhínségtől szabadította meg családját. Mégis ezt mondták: „*A szolgálád leszünk*”. Halálával Krisztus megszabadított a bűntől, a haláltól és az örök kárhozattól. Az egyetlen megfelelő válasz az lehet, ha ezt mondjuk: „Vérezteél és meghaltál értem. Ettől fogva érted élek.”

• József életének titka az, hogy az Úr vele volt. Bizonyos értelemben ő egész népével van. De Józseffel volt abban az értelemben, hogy bizalmas viszonyban volt vele. József hite és engedelmissége különösen kedvessé tette őt az Úr előtt. Ezért Isten eredményes étellel áldotta meg.

• A felfelé vezető út lefelé indul. Ez kiváltképp látható az Úr Jézus életében (Fil 2,5-11). Ő lement Betlehembe, Gabbatára, a Gecsemáné kertjébe és a Golgotára. Ott engedelmes volt, egészen a kereszthalálig. Utána Isten felmagasztalta, mindenek fölött álló nevet adott neki, és egyetemes hatalommal ruházta fel. Ezt látjuk József életében is – le a kútba és a börtönbe, majd fel a palotába. Ez a mi életünkben is igaz lehet. Ha megalázzuk magunkat Isten hatalmas keze alatt, ő felmagasztal minket, ha eljön az idő (1Pt 5,6).

Ha magas akarsz lenni, hajolj alacsonyra;
Ha fel akarsz jutni, alázkodj meg;
De akármennyire is megalázkodsz,
A Megváltónál alázatosabb nem lehetsz.

- Nem mindig vesszük észre Isten kezét, de mindig bízhatunk szívében (*Spurgeon*). Ítéletei gyakran felfoghatatlanok, és útjai kifürkészhetetlenek. Útjai a tengeren át vezetnek, ösvényei a nagy vizeken, léptei nyoma pedig nem látszik (Zsolt 77,20). De bízhatunk abban, hogy mindent, ami életünkbe jön, átjár bölcsessége és szeretete.

- A földi élet csak felkészülés az uralkodás idejére. Az Úr mindnyájunknak adott tehetséget és azt a képességet, hogy ezt a tehetséget kamatoztassuk (Mt 25,14-30; Lk 19,13-27). Az, hogy milyen hűen sáfárkodunk vele, meghatározza hatalmunk mértékét az Ezeréves Királyságban.

- A csalás gyakran visszafelé sül el. A testvérek azt mondták apjuknak, hogy Józsefet valószínűleg egy vadállat ölte meg. Később be kellett ismerniük, hogy ez hazugság volt. Igaza volt Walter Scott-nak, amikor ezt mondta: „Milyen szövevényes hálót szövünk, amikor kezdünk rászokni a csalásra!”

- Ha hamisan vádolnak vagy rágalmaznak, mint Józsefet, nem kell védekezned. Hagyd ezt az Úrra, ő majd megvéd téged. „*Nem a ti háborútok ez, hanem Istené*” (2Krán 20,15).

*Célt téveszt minden fegyver,
amit ellened kovácsoltak,
meghazudtolsz minden nyelvet,
mely törvénykezni mer veled.
Ez az öröksége az Úr szolgálóinak,
így szolgáltatok nekik igazságot
– így szól az Úr (Ézs 54,17).*

- A tejszín feljön a tej tetejére. E tekintetben József a Példabeszédek 22,29-re emlékeztet:

*Ha látsz ügyesen dolgozó embert, az a királyok szolgálatába fog állani,
nem marad az alacsonyrangúak szolgálatában.*

- Egy apa gyakran úgy látja, hogy saját botránnyos viselkedése megismétlődik fia életében. Jákób csaló volt, és csaló volt néhány fia

is. Ez a bűn skorpiócsípése. Bizonyos értelemben az Úr megbünteti az atyák bűneiért a fiaikat harmad- és negyediziglen (2Móz 34,7).

- Jákób mindenféle pénzt és gyümölcsöt küldött, hogy fizessen a szükséges gabonáért. Ennek mintájára manapság az emberek inkább fizetnének az üdvösségért, mint hogy ingyen ajándékként elfogadják. Józsefnek nem volt szándékában pénzt kérni testvéreitől az élelemért. Az élelmet a kegyelem ajándékának szánta. Pál így vélekedik erről a Rómaiakhoz írt levél 4,4-5 verseiben:

Aki fáradozik, annak a bért nem kegyelemből számítják, hanem azért, mert tartoznak vele. Aki pedig nem fáradozik, hanem hisz abban, aki megígéri, annak a hite számít igazságnak.

- József mondta: „*Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt*” (1Móz 50,20). Itt különös módon keveredik az isteni és az emberi. Ember tervez, Isten végez. Az utolsó szó a mi hatalmas Istenünké. Az utolsó szó népe számára mindig jó. Pál apostol mondta: „*Akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott*” (Róm 8,28). Mindent úgy rendezett el, hogy Fiának képére alakítson minket, és mi lehet ennél jobb?

- William Cowper József élete alapján is írhatta volna énekét. Nehéz úgy olvasni József történetét, hogy az ember ne gondoljon ezekre a sorokra:

Az Úr csodásan működik, de útja rejtve van,
tenger takarja lábnyomát, szelek szárnyán suhan.

Ne félj tehát kicsiny csapat, ha rád felleg borul,
kegyelmet rejt, s belőle majd áldás esője hull.

Bízzál az Úrban, rólad ő meg nem feledkezik,
Sorsod sötétlő árnya közt szent arca rejtezik.

Bölcs terveit megérleli, rügyet fakaszt az ág,
s bár mit sem ígér még a rügy, pompás lesz a virág.

Ki kétkedően boncolja őt, annak választ nem ad,
de a hívő előtt az Úr megfejti önmagát.

- József jóval a keresztyénség kora előtt élt. Nem volt Bibliája, és keresztyén tanítása. Élete mégis a mai elkötelezett keresztyéneké-

hez hasonlítható. Felhasználta azt a tudást, amit az Úrról szerzett, és a lehető legjobban kamatoztatta.

- Az Istennek szentelt életnek tartós hatása van. József már mennyei otthonában van, de még mindig szól hozzánk. Ha nem lett volna erős jellemű ember, akinek az életében az Úr volt az első, el-süllyedt volna az ismeretlenségben az egyiptomi múmiák között. Ezzel kapcsolatban mondta Spurgeon:

A jó jellem a legjobb sírkő. Akik szerettek téged, és akiken segítettél, emlékezni fognak rád akkor is, amikor a nefelejcsék már elhervadtak. Vésd nevedet szívekbe és ne márványba!

- Időnként úgy tűnt, hogy minden József ellen van, de ő a győztes oldalon volt.

Ó változatlan tenger, üzeneted
Változó permetbe van dobva.
Isten nagy tervében
Végül nem számít,
Milyen hosszú a gonoszság partja,
Milyen erősek a bűn hínárjai,
A hullám vereséget szenvedhet,
De a dagály biztosan győz.

– Priscilla Leonard

- József a kitartás jó példája. Nem adta fel. Élete többnyire egyhangú munkával telt. A hegytetői tapasztalatok kivételek voltak. Elégedett volt, és eltökélten folytatta munkáját, hasznos munkával töltve ki napjait. William Carey-re emlékeztet, aki ezt mondta: „Nem vagyok nagy prédikátor, de tudok küszködni.”

Józsefet néha azért idézik, hogy megmutassák, hogy a keresztyéneknek részt kell venniük a politikában. Ez tévedés. József nem volt politikus. Ő polgári alkalmazott volt.

Az 1Péter 2,12 nagyon jól illik Józsefere:

Tisztességesen éljetez a pogányok között, hogy ha valamivel rágalmaznak titeket, mint gonosztevőket, a ti jó cselekedeteiteket látva, dicsőítsék Istent a meglátogatás napján.

14. fejezet

ÖSSZEFOGLALÁS

Isten olyan magasra emelte Józsefet, mint senki mást, hogy szeretett Fiának előképe legyen. Lehetetlen elmélkedni Jákób e fiának jelleméről és élményeiről anélkül, hogy ne gondolnánk Jézusra. Bár József nem volt tökéletes előkép, ahogy egyik előkép sem az, a hasonlóságok szembetűnőek.

József feddhetetlen és hű ember volt, az erkölcsi nagyság példaképe. Számptalan döntése által kiállta a kísértések tűzpróbáját, úgyhogy erkölcsi tisztasága miatt emlékezünk rá. Magán viselte a feddhetetlenséget.

Kedves, gyengéd, szeretetteljes és együttérző ember volt. Tőle, akinek nem volt Bibliája és akiben nem állandóan lakozott a Szent Szellem, nem várnánk el, hogy ilyen gazdagon teremje annak gyümölcsét: szeretetet, örömet, békét, türelmet, szívességet, jóságot, hűséget, szelidséget és önmegtartóztatást (Gal 5,22-23).

Egyrészt kitartó volt a szenvedésben, másrészt kegyes, irgalmas és megbocsátó ellenségeivel szemben. Csodáljuk bölcsességét és ügyességét egy nagy nép ügyeinek intézésében. Úgy tűnik, hogy nem volt olyan feladat, amit nem tudott megoldani. Tehetséges, megbízható és hűséges volt. Mindennek ellenére önzetlen és alázatos is, aki nem tartott igényt arra a dicsőségre, amely egyedül Istené. Hite képessé tette arra, hogy lássa a láthatatlant és a jövőt jelenné tegye.

Józseffel találkozunk még. Amikor megszólalnak a trombiták, és belépünk Ígéretünk Földjére, ő ott lesz, dicsőségben ragyogva, bizonyoságot téve Isten felséges kegyelméről.

* * *

JEGYZETEK

- 1 Az előkép személy, esemény vagy tárgy az Ószövetségben, amely hasonlít valakire vagy valamire az Újszövetségben. Előképe, képviselője vagy szemléltetője valakinek vagy valaminek. József Jézus előképe, mivel annyi mindenben hasonlít Urunkra.
- 2 Christopher Knapp, *A Fruitful Bough [Egy termékeny ág]*, Neptune, NJ: Loizeaux Bros., Inc, é.n., 18-23. o.
- 3 F. B. Meyer, *Through the Bible Day by Day [Napról napra végig a Biblián]*, Philadelphia: American Sunday School Union, 1914, 47-48. o.
- 4 Ez költői szabadság. Jézust nem barlangban, hanem egy sziklába vájt sírban temették el.
- 5 C. A. Coates, *An Outline of the Book of Genesis [A Teremtés Könyvének áttekintése]*, Sussex, England: Kingston Bible Trust, é.n., 228. o.
- 6 F. B. Meyer, *Joseph, Beloved, Hated, Exalted [A szeretett, gyűlölt és felmagasztalt József]*, Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1960, 63. o.
- 7 Christopher Knapp, *A Fruitful Bough [Egy termékeny ág]*, Neptune, NJ: Loizeaux Bros., Inc, é.n., 75-76. o.
- 8 John J. Davis, *Paradise to Prison [A paradicsomból a börtönbe]*, Winona Lake, IN: BMH Books, 1975, 278. o.
- 9 C. R. Erdman, *The Book of Genesis [Mózes első könyve]*, New York: Fleming H. Revell Company, 1950, 122. o.
- 10 F. B. Meyer, *Joseph, Beloved, Hated, Exalted [A szeretett, gyűlölt és felmagasztalt József]*, Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1960, 98. o.
- 11 W. M. Clow, *The Cross in Christian Experience [A kereszt a keresztyén gyakorlatban]*, New York: George Doran, 1908, 274. o.
- 12 Kánaán földje gyakran nem a mennyet, hanem a hívők harcának, győzelmének és áldásainak földi színhelyét jelképezi. Az Efézusiakhoz írt levél „mennyeinek” (Ef 2,6) nevezi ezt. De a Kánaán néha magát a mennyet jelképezi, ahol a mi Józsuénk békét ad ellenségeinktől, ahol a mi Dávidunk uralkodik, ahol a mi Melkisédekünk örökké él, hogy közbenjárjon értünk.
- 13 Alexander Maclaren, *Expositions of Holy Scripture [A Szentírás magyarázatai]*, 1. kötet, Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1974, 319. o.

Az EVANGÉLIUMI KIADÓ 2001-ben megjelent könyvei

Peters, B.:	A nemzetek ideje
Remmers, A.:	Istenfélőben élni és a hitet megtartani (1-2. Timóteus levél)
Schmidt-Schell, E.:	Csak ne hinnél
Spurgeon, C. H.:	Szántó János beszédei (egy vidám földműves életbevágó tanácsai)
Steer, R.:	Úton Hudson Taylorral
Vine, W. E.:	A Rómaiakhoz írt levél
Wössner, P.:	Tetovált és börtönviselt
Kausemann, J.:	Vár Atyád szeretete
Schäfer von Reetniz, P.:	Idők és jelek a XX. században
Gooding, D.–Lennox, J.:	Küzdelem az élet értelméért
MacDonald, W.:	Újszövetségi Kommentár I. és II. kötet (Máté–Róma és 1Korintus–Jelenések)
Mücher, W.:	Az Úr ünnepei (3Mózes 23)
Wagner, G.:	Dóra, gyere haza!
Wjst, W.:	Efézus, egy nagyvárosi gyülekezet felemelkedése és bukása
Grant, L. H.:	Zakariás látomásai és az Úr Igéjének a terhe
Gitt, M.:	A róka nyomában és egyéb állattörténetek
Brinke, G. R.:	Jegyzetek Máté evangéliumához
Benoit de C.:	Ez igaz! – és ezért mindenkinek tudnia kell
Kamphuis, M.:	Buddhista voltam
Lukátsi V.:	A piros szíves ház